

Rundskriv til forskrift om Reindriftens Utviklingsfond

Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond (RUF-forskriften) ble fastsatt av Landbruks- og matdepartementet den 20. juni 2019. Forskriften erstatter den tidligere RUF-forskriften av 21. juni 2011.

Forskriften er hjemlet i Stortingets årlige budsjettvedtak om reindriftsavtalen, som er en næringsavtale mellom staten og Norske Reindriftssamers Landsforbund. Budsjettvedtaket er hjemlet i Grunnloven § 75.

Dette rundskrivet gir veiledning til reglene i forskriften. Kapittelinnvidlingen følger paragrafene i forskriften. I tillegg til rundskrivet kan de styrende dokumentene ([Landbruks- og matdepartementets tildelingsbrev](#), [Meld. St. 32 \(2016-2017\)](#), [Granavolden-plattformen](#), [Reglement for økonomistyring i staten](#), [Reindriftsavtalen 2019/2020](#) og [Prop. 117 S](#) være momenter ved tolkning av forskriftens bestemmelser.

Forskrift, rundskriv og søknadsskjema for de forskjellige ordningene i forskriften er tilgjengelig på hjemmesiden til Landbruksdirektoratet – www.landbruksdirektoratet.no.

Innhold

RUNDSKRIV TIL FORSKRIFT OM REINDRIFTENS UTVIKLINGSFOND	1
BEGREPSAVKLARINGER, SAKSBEHANDLING OG FELLES BESTEMMELSER	7
1. BEGREPSAVKLARINGER OG SAKSBEHANDLING	7
1.1 BEGREPSAVKLARINGER OG PRESISERINGER	7
1.2 DE FORSKJELLIGE FORVALTNINGSORGANERS ROLLE I TILSKUDDSBEHANDLINGEN	7
1.3 HVEM KAN SØKE OM TILSKUDD ETTER RUF-FORSKRIFTEN?	7
2. TIL § 1-1 – FORMÅL	7
3. NY § 1-2 – FELLESBESTEMMELSER FOR ALLE TILSKUDDSORDNINGER	8
3.1 FØRSTE LEDD	8
3.2 ANDRE LEDD	8
4. TIL § 1-3 – STYRET FOR REINDRIFTENS UTVIKLINGSFOND	8
4.1 FØRSTE LEDD	8
4.2 TREDJE LEDD	8
5. TIL § 1-4 – ØKONOMISKE RAMMER	9
5.1 FØRSTE LEDD	9
5.2 ANDRE LEDD	9
5.3 TREDJE LEDD	10
6. TIL § 1-6 – VIRKEOMRÅDE	10
6.1 FØRSTE LEDD	10
6.2 ANDRE LEDD	10
7. TIL § 1-7 – FELLESVILKÅR	11
7.1 FØRSTE LEDD	11
7.1.1 Første punktum	11
7.1.2 Andre punktum	11
7.2 ANDRE LEDD	12
8. TIL § 1-8 – KRAV TIL SØKNAD	12
8.1 FØRSTE LEDD	12
8.2 ANDRE LEDD	12
9. TIL § 1-9 – SAKSBEHANDLING	13
9.1 FØRSTE OG ANDRE LEDD	13
10. TIL § 1-10 – UTBETALING	14
10.1 FØRSTE LEDD	14
10.2 ANDRE LEDD	14
10.3 OM DET PRAKTISKE MED UTBETALING	14
11. TIL § 1-11 – OPPLYSNINGSPLIKT OG KONTROLL	15
11.1 FØRSTE LEDD	15
11.2 ANDRE LEDD	15
11.3 VURDERING AV KONTROLL – RUTINE	16
12. TIL § 1-12 – RETTING AV FEILUTBETALINGER	16

12.1 HVLKE SITUASJONER OMFATTES AV BESTEMMELSEN?	16
12.2. SAKSBEHANDLING I SAKER MED TILBAKEBETALING AV TILSKUDD	17
13. TIL § 1-13 – AVKORTING OG TILBAKEHOLDELSE	18
13.1 FØRSTE LEDD.....	18
13.1.1 Om simpel uaktsomhet.....	19
13.1.2 Når skal bestemmelsen i § 1-13 første ledd brukes?.....	19
13.2 ANDRE LEDD	19
13.2.1 Virksomhet i strid med lover og regler for reindriftsnæringen	20
13.2.2 Andre ledd første punktum	20
13.2.3 Andre ledd andre punktum	20
14. TIL § 1-14 – INNKREVING AV TILBAKEBETALINGS- ELLER AVKORTINGSBELØP	21
14.1 FØRSTE LEDD.....	21
14.1.1 Forutsetninger for innkreving.....	21
14.1.2 Om motregning	21
14.2 ANDRE LEDD	21
14.3 TREDJE LEDD	22
14.3.1 OM AKTSOMHETSKRAVET.....	22
14.3.2 OM GROV UAKTSOMHET OG FORSETT	22
15. TIL § 1-15 – KLAGEADGANG	22
16. OPPFØLGING AV VEDTAK	23
17. SANKSJONER	23
KAPITTEL 2 – TILSKUDD VED OMFATTENDE TAP AV REIN I ULYKKER	24
1. BEGREPSAVKLARINGER OG SAKSBEHANDLING.....	24
2. ANVENDELSE AV FELLESVILKÅR I § 1-7 FØRSTE LEDD	24
3. TIL § 2-1 - FORMÅL.....	24
5.1 BOKSTAV A	24
5.2 BOKSTAV B	24
5.3 BOKSTAV C.....	25
5.4 BOKSTAV D.....	25
5.5 BOKSTAV E.....	25
5.6 BOKSTAV F.....	25
5.7 BOKSTAV G OG H.....	25
6. TIL § 2-4 – DOKUMENTASJON.....	25
7. TIL § 2-5 – BEREGNING AV TILSKUDD.....	26
8. TIL § 2-6 – SÆRSKILT KRAV TIL SØKNAD	26
KAPITTEL 3 – TILSKUDD TIL REINDRIFTSANLEGG	27
1. TIL § 3-1 – FORMÅL	27
2. TIL § 3-2 DEFINISJONER	27
2.1 FØRSTE LEDD – HVA ANSES SOM REINDRIFTSANLEGG?	27
2.1.1 Hvilke gjerder og anlegg som omfattes?.....	27
2.1.2 Hva er slakteanlegg?.....	27
2.2 ANDRE LEDD – HVA INNGÅR I TILSKUDDSGRUNNLAGET?	27
2.2.1 Veggfast inventar.....	27

2.3 TREDJE LEDD.....	28
2.3.1 Konsulentbistand.....	28
2.3.2 Vei, parkering mv.	28
2.3.3 Spesialarbeid.....	28
3. TIL § 3-3 – VILKÅR FOR TILSKUDD	28
3.1 FØRSTE LEDD - HVEM KAN SØKE?	28
3.2 ANDRE LEDD - BRUKSREGLER OG DISTRIKTSPLANER.....	28
3.3 TREDJE LEDD - OPPFYLLELSE AV TILSKUDDSFORSKRIFTENE	29
3.3.1 Siidaandeler.....	29
3.3.2 Reinbeitedistrikt.....	29
3.4 FJERDE LEDD - NYINVESTINGER/NYBYGG, UTVIDELSER ELLER STØRRE OMBYGGINGER.....	30
3.4.1 Nye reindriftsanlegg.....	30
3.4.2 Utvidelser og større ombygginger.....	30
3.4.3 Endring av eksisterende anlegg for å kunne lese av elektroniske individmerker.....	30
3.4.4 Tilskudd til riving av reindriftsanlegg.....	30
3.5 FEMTE LEDD - REINDRIFTSANLEGGET MÅ IKKE VÆRE PÅBEGYNT	31
3.6 SJETTE LEDD – VEDLIKEHOLD, FLYTTBARE OG MIDLERTIDIGE GJERDER OG ANLEGG MV.	31
3.6.1 Hva er vedlikehold?	31
3.6.2 Hva er flyttbare og midlertidige gjerder og anlegg?	31
3.7 GJERDER SOM KONFLIKTBYGGENDE TILTAK.....	32
3.8 FRIST FOR GJENNOMFØRING	32
4. TIL § 3-4 – BEREGNING AV TILSKUDD.....	32
4.1 FØRSTE LEDD	32
4.1.1 Første punktum – Tilskudd gis med en andel av tilskuddsgrunnlaget.....	32
4.1.2 Andre punktum – nedre grense for tilskuddsgrunnlag	32
4.2 ANDRE LEDD – UTGANGSPUNKT FOR BEREGNING AV TILSKUDDSGRUNNLAGET	32
I TIDLIGERE ÅRS FORSKRIFTER VAR DET EN ABSOLUTT REGEL OM AT TILSKUDDSGRUNNLAGET BLE BEREGNET UT FRA NETTO MATERIALKOSTNADER, NOE SOM BETYR KOSTNADER EKSKLUSIVE MERVERDIAVGIFT.	32
4.3 TREDJE LEDD – BEGRENSNINGER I SATSER MV.	33
4.3.1 Timesats for eget arbeid.....	33
4.3.2 Forhold mellom eget arbeid og resten av tilskuddsgrunnlaget	33
4.4 FJERDE LEDD – DISPENSASJON	33
5. TIL § 3-5 – SÆRSKILT KRAV TIL SØKNAD	34
5.1 FØRSTE LEDD	34
5.1.1 Oppføringstillatelse	34
5.1.2 Kostnadsoversikt, finansieringsplan og målsatt tegning av anlegget.....	34
5.1.3 Samlede kostnader må oppgis	34
5.2 ANDRE LEDD - SLAKTERI.....	34
5.3 TREDJE LEDD – TILBUD FRA LEVERANDØRER.....	35
5.4 FJERDE LEDD.....	35
6. TIL § 4-5 – UTBETALING OG RAPPORTERING	35
6.1. FØRSTE LEDD - UTBETALING.....	35
6.2 ANDRE LEDD – RAPPORTERING	36
KAPITTEL 4 – REFUSJON AV KURSUTGIFTER.....	37

1. BEGREPSAVKLARINGER OG PRESISERINGER.....	37
2. TIL § 4-1 - FORMÅL.....	37
3. TIL § 4-2- VILKÅR FOR REFUSJON.....	37
3.1 FØRSTE LEDD.....	37
3.2 ANDRE LEDD.....	38
3.2.1 <i>Krav om å ha rein i eget merke.....</i>	<i>38</i>
3.2.2 <i>Krav om oppfyllelse av vilkår om minsteinntekt.....</i>	<i>39</i>
3.3 TREDJE LEDD.....	39
4. TIL § 4-3 - BEREGNING AV STØTTE.....	39
5. TIL § 4-4 KRAV TIL SØKNADEN.....	40
KAPITTEL 5 – TILSKUDD TIL FELTBARNEHAGE.....	41
1. BEGREPSAVKLARINGER OG SAKSBEHANDLING.....	41
2. TIL § 5-1 - FORMÅL.....	41
3. TIL 5-2 – DEFINISJONER.....	41
4. TIL § 5-3 – VILKÅR FOR TILSKUDD TIL FELTBARNEHAGE.....	42
4.1 FØRSTE LEDD.....	42
4.1.1 <i>Hvem kan få tilskudd til feltbarnehage?.....</i>	<i>42</i>
4.1.2 <i>Tidsbegrensning.....</i>	<i>42</i>
4.2 ANDRE LEDD.....	42
4.2.1 <i>Hvilke barn kan tilskuddet ytes for?.....</i>	<i>42</i>
4.2.2 <i>Aldersgrenser.....</i>	<i>42</i>
4.2.3 <i>Hvilke utgifter dekkes?.....</i>	<i>43</i>
4.3 TREDJE LEDD.....	43
ETTER § 5-3 TREDJE LEDD KAN DET INNVILGES TILSKUDD TIL PASS AV EGNE BARN, OG/ELLER EKTEFELLE/SAMBOERS BARN, SÅ LENGE FELTBARNEHAGEN OGSÅ OMFATTER PASS AV ANDRES BARN, OG ANDRES BARN UTGJØR MINST 2/3 AV BARN I FELTBARNEHAGEN. BAKGRUNNEN TIL ENDRINGEN ER ØNSKE OM Å LEGGE TIL RETTE FOR AT FLERE I FAMILIEN KAN DELTA UNDER STØRRE REINDRIFTSAKTIVETER.....	43
5. TIL § 5-4 – TILSKUDDETS STØRRELSE.....	43
6. TIL § 5-5 – SÆRSKILT KRAV TIL SØKNAD OG SØKNADSFRIST.....	43
5.1 FØRSTE LEDD.....	43
5.2 ANDRE OG TREDJE LEDD.....	43
KAPITTEL 6 – TILSKUDD TIL UTGIFTER VED FØRING OG FLYTTING SOM FØLGE AV MANGLENDE KONVENSJON MELLOM NORGE OG SVERIGE OM REINBEITE...45	45
1. BEGREPSAVKLARINGER OG SAKSBEHANDLING.....	45
1.1 BEGREPSAVKLARINGER OG PRESISERINGER.....	45
1.2 HVEM KAN SØKE OM TILSKUDD?.....	45
2. TIL § 6-1 – FORMÅL.....	45
3. TIL § 6-2 – GENERELLE VILKÅR.....	46
3.1 FØRSTE LEDD.....	46
3.2 ANDRE LEDD.....	46
3.3 TREDJE LEDD.....	46

3.4 FJERDE LEDD.....	47
4. TIL § 6-3 – BEREGNING AV TILSKUDD TIL FÔRING	47
5. TIL § 6-4 – BEREGNING AV TILSKUDD TIL FLYTTING.....	48
6. TIL § 6-5 – SØKNAD OG DOKUMENTASJON.....	48
6.1 FØRSTE LEDD	48
5.2 ANDRE LEDD.....	48

Begrepsavklaringer, saksbehandling og felles bestemmelser

1. Begrepsavklaringer og saksbehandling

1.1 Begrepsavklaringer og presiseringer

De forskjellige kapitlene i RUF-forskriften inneholder en rekke begreper som presiseres for å sikre lik og riktig saksbehandling, og for å skape forutberegnelighet for søkere når de leser regelverket. Begrepsavklaringen blir foretatt for hvert kapittel i forskriften.

1.2 De forskjellige forvaltningsorganers rolle i tilskudsbehandlingen

Styret for Reindriftens utviklingsfond er første instans for behandling av søknader etter forskriften, jf §§ 1-3 og 1-9. Landbruksdirektoratet er sekretariat for fondsstyret.

Avgjørelsesmyndighet er delegert til Landbruksdirektoratet i følgende saker:

- saker av ikke-prinsipiell art med søknadsbeløp på inntil 200 000 kroner, jf RUF-sak 21/17. Med «*prinsipiell art*» menes saker som enten i omfang eller innhold vil være bestemmende for liknende saker, og saker der det er tvil om tilskuddet faller inn under RUF-forskriften. Saker av prinsipiell art omfatter også saker der søknadsbeløpet er under 200 000 kroner.
- saker etter RUF-forskriftens kapittel 6, jf. forskriftens § 1-9 andre ledd. Ved en inkurie står det kapittel 8 i § 1-9 andre ledd, men rett kapittel er kapittel 6. Denne delegasjonen gjelder samtlige saker kapittelet, også saker med søknadsbeløp på over 200 000 kroner og prinsipielle saker.

For samtlige vedtak som er fattet av RUF-styret eller Landbruksdirektoratet er Landbruks- og matdepartementet (LMD) klageinstans og siste instans. Klager på vedtak som Landbruksdirektoratet har fattet etter delegasjon skal behandles i RUF-styret før de sendes til LMD for endelig behandling.

1.3 Hvem kan søke om tilskudd etter RUF-forskriften?

I RUF-forskriftens kapitler 2 til 6 er det presisert hvem som kan søke om tilskudd etter de respektive kapitlene. Det er ikke presisert hvem som kan søke tilskudd etter kapittel 1, jf. § 1-6 andre ledd. I slike tilfeller vil forskriftens formål, angivelsen av hva det kan søkes tilskudd til i § 1-6 og fellesvilkårene i § 1-7 avgjøre om søknaden kan innvilges.

Det må foretas en konkret vurdering av dette i hver enkelt sak. Ved slik vurdering vil vilkåret i § 1-7 om at det omsøkte tiltaket fremmer reindriften i distriktet og området, kunne være avgrensende for hvem som kan søke.

2. Til § 1-1 – Formål

RUF-forskriften har som hovedmålsetting å bidra til å utvikle reindriftsnæringen i samsvar med reindriftspolitiske mål gjennom bruk av økonomiske virkemidler.

Det ledende reindriftspolitiske målet er utvikling av reindriften som økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig næring, jf. reindriftsloven (heretter reinl.) § 1. For å oppnå dette målet oppstiller loven en rekke pliktbestemmelser for reindriftsutøvere, siidaer, reinbeitedistrikter og reindriftsmyndigheter. RUF-forskriften inneholder økonomiske incentiver både for næringen og for andre aktører til å overholde pliktbestemmelsene i reindriftsloven og til å oppnå de overordnede målene. Anvendelse av de enkelte bestemmelsene i RUF-forskriften bør derfor ses i sammenheng med reindriftsloven § 1.

Siden ikrafttredelsen av reindriftsloven av 2007 har de reindriftspolitiske målene blitt noe endret. Gjeldende reindriftspolitiske mål fremgår av Meld. St. 32 (2016-2017). Disse målene er blant annet:

- utvikling av reindriftsnæringen som rasjonell, markedsorientert næring som er bærekraftig i et langsiktig perspektiv
- utvikling av reindriftsnæringen som familiebasert næring, der familien kan skape seg økonomisk handlingsrom og frihet til å organisere egen drift
- optimalisering av produksjon med fokus på dyrevelferd og god kjøttkvalitet
- fokus på økologisk bærekraft og reintall.

Ved vurdering av om søknad etter RUF-forskriften bør innvilges, skal man derfor se hen til disse målsettingene.

3. Ny § 1-2 – Fellesbestemmelser for alle tilskuddsordninger

3.1 Første ledd

Gjeldende praksis med at samtlige bestemmelser i kapittel 1 gjelder for alle tilskuddsordninger etter forskriften med mindre noe annet er bestemt, er nå kodifisert i den nye § 1-2 første ledd. Bestemmelsen gjør det klart at blant annet fellesvilkåret i § 1-7 gjelder for samtlige søknader, uavhengig av hvilken ordning i forskriften søknaden omfattes av.

3.2 Andre ledd

Bestemmelsen inneholder definisjon av driftsår. Denne definisjonen fantes tidligere i kapittel 3 om tilskudd ved omfattende tap av rein i ulykker, men er nå flyttet til kapittel 1 da definisjonen er den samme for hele forskriften.

4. Til § 1-3 – Styret for Reindriftens Utviklingsfond

4.1 Første ledd

I første ledd er det fastsatt hvordan styret i RUF er sammensatt. I henhold til bestemmelsen oppnevner LMD og NRL to medlemmer og to varamedlemmer hver. Praksisen er imidlertid slik at LMD oppnevner leder som ikke har varamedlem, og ett medlem med personlig varamedlem. NRL oppnevner to medlemmer med personlige varamedlemmer.

4.2 Tredje ledd

Bestemmelsen fastsetter at Landbruksdirektoratet er sekretariatet for RUF-styret. Tidligere inneholdt bestemmelsen i tillegg oppramsing av Landbruksdirektoratets

oppgaver. Oppramsingen er blitt tatt ut av forskriften, da den ikke er bestemmende for søkers rettigheter og plikter, og passer derfor ikke inn i en forskrift. Bestemmelsen blir tatt inn i intern instruks for Landbruksdirektoratet som sekretariat for fondsstyret.

I tilfeller hvor saken ikke er delegert fra RUF-styret til Landbruksdirektoratet, skal direktoratet forberede saken, lage innstilling med forslag til vedtak og legge saken frem for RUF-styret i møte.

Landbruksdirektoratet skal rapportere til styret om vedtak som er fattet av direktoratet i kraft av delegasjon. Landbruksdirektoratet forbereder og fremlegger klager på vedtak fattet av RUF-styret og Landbruksdirektoratet.

Vedtak fattet av RUF-styret blir sendt ut av de respektive saksbehandlere hos direktoratet etter at møteprotokollen er godkjent.

Det foreligger egen rutine for behandling av saker i RUF-styret, som finnes [her](#). Rutinen er under revidering.

5. Til § 1-4 – Økonomiske rammer

5.1 Første ledd

Hvert år øremerkes det midler til de forskjellige tiltakene som det ytes tilskudd til etter RUF-forskriften. Det øremerkes imidlertid ikke midler til alle ordninger i forskriften. Hvis det ikke er øremerket midler til en ordning som det søkes på, må søknaden finansieres via «fellespotten», dvs. de midlene som RUF-styret har fått tildelt til fri disposisjon. Da det i de siste årene har vært avsatt mindre til frie midler, bør RUF-styret lage en liste over tiltak som skal prioriteres det enkelte år. Styret (og Landbruksdirektoratet i delegerte saker) må også foreta en grundig prioritering av søknader før de innvilges.

Søknader skal innvilges innenfor den bevilgede rammen. Dette gjelder både de øremerkede midlene og RUF-styrets frie midler. Rammen fremkommer i proposisjonen til reindriftsavtalen.

NB! Før det fattes vedtak med hjemmel i RUF-forskriften/skrives innstilling til RUF-styret, skal saksbehandler sjekke med økonomikoordinator i ARD om det er tilstrekkelig med midler til å innvilge søknaden. Dette gjelder både saker som skal legges frem for RUF-styret, og de delegerte sakene.

5.2 Andre ledd

Bestemmelsen fastsetter at søknader om tilskudd kan avslås ut fra fondets finansielle situasjon. Dette tolkes slik at søknader ikke kan avslås med hjemmel i § 1-3 andre ledd så lenge det finnes midler igjen på fondet. Kun når det ikke lenger finnes midler igjen i fondet, kan bestemmelsen brukes som begrunnelse for avslag.

Når avslagsvedtak er begrunnet med fondets finansielle situasjon, kan søker fremme en ny søknad i neste kalenderår. Det er ikke ønskelig at søknader om tilskudd til tiltak som ikke er tilskuddsberettigede, blir sendt på nytt året etter avslag med hjemmel i § 1-3 andre ledd.

Hvis en tilskuddssøknad kan avslås på annet grunnlag enn fondets finansielle situasjon, skal dette grunnlaget brukes som begrunnelse for vedtaket. Kun søknader som ellers hadde vært innvilget, kan avslås med hjemmel i § 1-3 andre ledd. Samtidig bør søker gjøres oppmerksom på at han eller hun har mulighet til å fremme ny søknad året etter.

5.3 Tredje ledd

RUF-styret kan gi **retningslinjer** for enkelteordninger i fondet.

RUF-styret har til nå benyttet seg av denne hjemmelen i følgende saker:

- **79/14** – Tilskudd til kvinnerettede tiltak – Hovedprioriteringer og retningslinjer fra 01.01.2015.
- **53/16** – Hovedprioriteringer og retningslinjer for RUFs forskningsmidler.
- **48/18** – Retningslinjer for støtte til juridisk bistand.
- **49/18** – Retningslinjer for sikring av reindriftens arealer, jf RUF-forskriften § 1-5 annet ledd bokstav b.
- **91/18** – Retningslinjer for tilskudd til etablering av lærings- og omsorgsbaserte tjenester

I tidligere års forskrifter inneholdt bestemmelsen en hjemmel for RUF-styret til å fastsette nedre grenser for utgiftsposter som gir rett til tilskudd. RUF har tidligere hatt nedre grense på 15 000 kroner for alle tilskuddsordninger, jf. sak 160/99. Vedtaket ble opphevet i sak 44/18 da RUF ikke anså det som hensiktsmessig å opprettholde en slik grense.

Fra og med driftsåret 2019/2020 har ikke forskriften lenger noen egen hjemmel for fastsetting av nedre grense for tilskuddsberettigede utgifter, da dette anses for å være omfattet av hjemmelen til å vedta retningslinjer.

6. Til § 1-6 – Virkeområde

6.1 Første ledd

I denne bestemmelsen er det listet opp tiltak som det kan innvilges tilskudd til etter kapitlene 2-6. Tidligere års forskrifter inneholdt også adgang til å gi lån. Denne bestemmelsen ble tatt ut av forskriften fra og med 2019/2020 da det ikke lenger er ønskelig å innvilge lån med hjemmel i RUF-forskriften.

6.2 Andre ledd

Listen over tilskuddsberettigede tiltak i § 1-6 andre ledd er ikke uttømmende, slik at også andre tiltak som er i samsvar med formålet, kan det ytes tilskudd til. Listen gir imidlertid pekepinn på hvilke typer tiltak avtalepartene ønsket å gjøre tilskuddsberettigede.

Vurderingen i slike saker er tredelt:

- Først må saksbehandler vurdere om tiltaket oppfyller fellesvilkåret i § 1-7 (se punkt 6). Hvis tiltaket ikke oppfyller dette vilkåret, skal søknaden avslås allerede der.
- Neste moment i vurderingen blir om tiltaket er i samsvar med formålet i § 1-1. Hvis tiltaket ikke er i samsvar med formålet, skal søknaden avslås allerede der.
- Hvis tiltaket er i samsvar med formålet og oppfyller fellesvilkår i § 1-7, må saksbehandler vurdere om det er hensiktsmessig å gi tilskudd til tiltaket etter § 1-6 andre ledd (jf. «*kan*»-formuleringen). Avgjørelser etter § 1-6 andre ledd hører under forvaltningens frie skjønn. Landbruksdirektoratet og RUF-styret er likevel til en viss grad bundet av eventuelle vedtatte prioriteringer ved utøvelse av dette skjønnet.

Dette betyr at selv om tiltaket er i samsvar med § 1-1, kan reindriftsmyndighetene anse det som ikke hensiktsmessig å støtte tiltaket på det aktuelle tidspunktet. Slike tilfeller kan oppstå der søknadsbeløpet i samtlige av omsøkte tiltak er større enn RUF sine frie midler for gjeldende kalenderår. I slike tilfeller må det først foretas prioritering av tiltak etter gjeldende prioriteringsliste som er vedtatt av RUF-styret.

7. Til § 1-7 – Fellesvilkår

7.1 Første ledd

7.1.1 Første punktum

Det generelle hovedvilkåret for å innvilge tilskudd etter denne forskriften er at tiltaket det søkes tilskudd til fremmer reindriften i distriktet og området.

En naturlig språklig forståelse av ordlyden tilsier at det omsøkte tiltaket må ha et visst omfang og være egnet til å få betydning for en større krets av reindriftsutøvere i distriktet og området. For å fremme reindriften i distriktet og området må tiltaket videre medføre noe ytterligere positivt enn det som allerede eksisterer i distriktet/området.

Det kan likevel ikke kreves at tiltaket umiddelbart vil få direkte virkninger for andre i distriktet/området. For eksempel, kan støtte til kurs i parasittbehandling av rein ha umiddelbare positive virkningen for reineieren som har tatt kurset. På sikt vil det likevel komme andre i distriktet til gode gjennom bistand til å vaksinere andres dyr. Dette vil igjen gi positive ringvirkninger ved at spredning av smitte begrenses.

Vilkåret kan derfor ikke tolkes for snevert. Med mindre det omsøkte tiltaket klart gagnar kun den som har søkt om tilskudd uten å ha noen direkte eller indirekte positive effekter for andre, bør vilkåret anses for å være oppfylt.

7.1.2 Andre punktum

Dette vilkåret er aktuelt i saker der det omsøkte tiltaket kan medføre slitasje på beiter og miljøet utover det som er normalt. For eksempel, er det ikke nødvendig å

vurdere dette vilkåret når det omsøkte tiltaket er oppføring av et lite næringsbygg som er godkjent av kommunen som plan- og bygningsmyndighet.

7.2 Andre ledd

Dette vilkåret betyr at det ikke kan gis tilskudd til tiltak som ikke er i samsvar med gjeldende regelverk. For eksempel, kan det ikke innvilges tilskudd etter RUF-forskriften til bygg som oppføres i strid med reglene i plan- og bygningsloven og eventuelle vedtak med hjemmel i denne loven.

Det er likevel slik at Landbruksdirektoratet og RUF-styret har begrensede muligheter til å kontrollere at vilkåret er oppfylt i hver eneste sak. Der slik kontroll er rimelig og ikke for byrdefull, burde kontrollen foretas før vedtaket treffes. For eksempel, bør det kreves kopi av oppføringstillatelse/grunneiers tillatelse og andre relevante dokumenter i saker som omfatter oppføring av bygg.

8. Til § 1-8 – Krav til søknad

8.1 Første ledd

RUF-forskriftens kapittel 1 inneholder ingen generell frist for innsending av søknader om tilskudd fra RUF. Det finnes egne søknadsfrister i de andre kapitlene, samt i noen retningslinjer.

Søknadsfristene er følgende:

- kvinnerettede tiltak, jf. § 1-6 andre ledd bokstav f – **1. april** og **1. oktober**
- forskningssaker, jf. § 1-6 andre ledd bokstav i – **1. mars**
- støtte til omfattende tap av rein i ulykker, j. kapittel 2 – **6 måneder etter at ulykken fant sted**
- refusjon av kursavgift, jf. kapittel 4 – **6 måneder etter kursets avslutning**
- tilskudd til feltbarnehage, jf. kapittel 5 – **to uker før reindriftsaktiviteten skal gjennomføres**
- tilskudd til utgifter ved fôring og flytting grunnet stengte konvensjonsbeiter, jf. kapittel 6 – **31. mars**

8.2 Andre ledd

Dersom det er utarbeidet egne søknadsskjema for de enkelte ordningene, skal skjemaet benyttes.

Det er utarbeidet egne søknadsskjemaer for følgende ordninger:

- generelt søknadsskjema for ordninger etter § 1-6 andre ledd. Skjemaet gjelder ikke § 1-6 andre ledd bokstavene f og i eller tilskudd til juridisk bistand.
- tilskudd til juridisk bistand, jf. § 1-6 andre ledd bokstav a, jf. RUF-sak 48/18
- lærings- og omsorgsbaserte tjenester, jf. § 1-6 andre ledd bokstav e
- kvinnerettede tiltak, jf. § 1-6 andre ledd bokstav f
- forskningssaker, jf. § 1-6 andre ledd bokstav i
- tilskudd til reindriftsanlegg, jf. kapittel 3

- refusjon av kursavgift, jf. kapittel 4
- tilskudd til feltbarnehage, jf. kapittel 5
- tilskudd til fôring og flytting på grunn av stengte konvensjonsbeiter, jf. kapittel 6.

9. Til § 1-9 – Saksbehandling

9.1 Første og andre ledd

Saksbehandlingen i saker som behandles i samsvar med § 1-9 første ledd foregår på følgende måte:

- Saken vurderes av Landbruksdirektoratet, som lager innstilling til RUF-styret.
- RUF-styret vurderer søknaden og enten treffer vedtak i saken, eller sender saken tilbake til Landbruksdirektoratet for flere opplysninger/ny vurdering.
- Etter at protokoll fra møtet er godkjent, sendes vedtaket ut til søker sammen med informasjon om klageadgang og innsyn i saksdokumenter.
- I saker der det utbetales tilskudd, skal kopi av vedtaket sendes til økonomikoordinator.

Saker etter kapittel 6 og ikke-prinsipielle saker med søknadsbeløp under 200 000 kroner avgjøres av Landbruksdirektoratet, se punkt 1.2.

Det er viktig at saken forberedes i samsvar med forvaltningslovens regler i §§ 17, 24 og 25. Forslag til vedtak må være tydelig og godt begrunnet. Saksfremlegget må inneholde tilstrekkelig informasjon for at RUF-styret skal kunne foreta en forsvarlig saksbehandling av søknaden.

Hvis RUF-styret fatter vedtak i strid med Landbruksdirektoratets innstilling eller har tilføyelser til Landbruksdirektoratets forslag til vedtak, må Landbruksdirektoratet som sekretariat påse at RUF-styrets forslag til vedtak er i samsvar med gjeldende lover og regler. Det er spesielt viktig å påse at vedtaket er tilstrekkelig begrunnet med tanke på eventuell fremtidig klage. Begrunnelsen skal tilfredsstillende krav i fvl. §§ 24 og 25.

Saker som behandles av RUF-styret skal meldes opp ferdig godkjent fra leder **senest 14 dager** før møtet avholdes. Frist for å sende saken til leder for godkjenning er tre uker før møtedato.

Både RUF-styret og Landbruksdirektoratet (etter delegasjon) kan fastsette nærmere betingelser for tilskuddet i bevilgningsvedtaket. Slike betingelser kan være for eksempel:

- Tilskuddet skal være benyttet innenfor et visst tidsrom.
- Prosjektet som finansieres via RUF-forskriften skal være påbegynt innen en viss frist.

NB! Det er noen begrensninger i adgangen til å knytte tyngende vilkår til bevilgningen. Etter alminnelig forvaltningsrett må vilkårene:

- ha saklig sammenheng med begunstigelsen og

- ikke være uforholdsmessig tyngende i forhold til det som søkes oppnådd.

10. Til § 1-10 – Utbetaling

10.1 Første ledd

Denne bestemmelsen er ny fra og med 2019/2020. Tidligere fantes lignende bestemmelser i blant annet kapitlene om tilskudd til feltbarnehage og konvensjonsbeiter. Det ble imidlertid ansett som fornuftig at bestemmelsen gjelder for hele RUF-forskriften. Den ble derfor flyttet til kapittel 1.

Tilskudd utbetales som hovedregel med 50 prosent ved innvilgelsen av søknaden. Dette forutsetter at søker har oppgitt sitt organisasjonsnummer/personnummer og kontonummer i søknaden.

Resttilskuddet utbetales når regnskap og dokumentasjon er innlevert og godkjent. Det skal i bevilgningsvedtaket settes en frist for når regnskap og dokumentasjon skal innleveres, jf. RUF-forskriften § 1-8 andre ledd andre punktum. Fristen skal ikke være så kort at det blir vanskelig eller umulig for søker å oppfylle fristen. En frist på rundt tre måneder etter at tiltaket er gjennomført anses som hovedregel å være rimelig.

10.2 Andre ledd

Uanvendt, innvilget tilskudd skal tilbakeføres Reindriftens Utviklingsfond. Det kan gjøres på følgende måter:

- Der tilskuddet er innvilget, men ikke utbetalt, er saksgangen slik at Landbruksdirektoratet informerer søker om at tilskuddet tilbakeføres til RUF. Kopi av brevet skal sendes økonomikoordinator.
- Der tilskuddet allerede er utbetalt, skal tilskuddet kreves tilbakebetalt fra søker. For at det skal kunne gjøres, må det treffes vedtak om tilbakebetaling. Slike vedtak følger den samme saksgangen som vedtak om tilskudd i den enkelte sak. Hvis vedtak om tilskudd er fattet av RUF-styret, må sak om tilbakebetaling av tilskudd fremmes for RUF-styret. I delegerte saker er det tilstrekkelig at Landbruksdirektoratet fatter vedtak om tilskudd. Uavhengig av hvem som skal treffe vedtak om tilbakebetaling, må søker først forhåndsvarsles om vedtaket i samsvar med fvl. § 16, og gis en rimelig frist til uttalelse.

Saksbehandler må følge opp sine tilskuddsvedtak, påse at søker overholder frister for innsending av dokumentasjon, og at uanvendt tilskudd blir tilbakeført til RUF.

10.3 Om det praktiske med utbetaling

For å kunne foreta en riktig utbetaling av tilskuddet, må økonomikoordinator i STR ha følgende opplysninger:

- søkers organisasjonsnummer eller personnummer
- kontonummer som tilskuddet skal utbetales til
- riktig sum som skal utbetales. For eksempel, ved utbetaling av 50 prosent av tilskuddet skal den eksakte summen fremgå nederst på dokumentet med fete typer.

Det er egne rubrikker i søknadsskjemaet for opplysninger om kontonummer og organisasjonsnummer/personnummer. Dersom søker ikke har gitt disse opplysningene, skal det ikke utbetales tilskudd før opplysningene er innhentet. Landbruksdirektoratet må opplyse om dette i bevilgningsvedtaket og sørge for å hente inn opplysningene før utbetalingen gjøres. Landbruksdirektoratet kan også velge å innhente opplysningene før vedtaket fattes.

Opplysningene er, i tillegg til å sikre riktig utbetaling til rette vedkommende, viktig med tanke på at tilskuddet skal innberettes til skatteetaten.

11. Til § 1-11 – Opplysningsplikt og kontroll

11.1 Første ledd

Bestemmelsens ordlyd fastsetter at Landbruksdirektoratet kun kan kreve opplysninger som er relevante for saksbehandlingen og den generelle forvaltningen av tilskuddsordningen.

Det er ikke hjemmel i forskriften til å fremtvinge oppfyllelse av opplysningsplikten. Hvis hjemmel til å kreve opplysninger brukes, må saksbehandler vurdere om forholdet omfattes av fvl. § 14, som fastsetter at forvaltningsorganet har plikt til å oppgi hjemmel for pålegget om å gi opplysninger. Etter den samme bestemmelsen har parten adgang til å klage over pålegget hvis parten mener at det ikke finnes en lovlig adgang til å gi opplysningene. Parten må gjøres kjent med klageadgangen i forbindelse med pålegget. Klage over slik pålegg kan også være muntlig, så lenge den fremsettes innen tre dager fra pålegget er mottatt.

Hvis tilskuddet er innvilget, men ikke utbetalt, kan Landbruksdirektoratet imidlertid holde tilskuddet tilbake etter forskriftens § 1-13 andre ledd dersom opplysninger ikke gis. Hvis tilskuddet allerede er utbetalt, må Landbruksdirektoratet vurdere hvorvidt det skal kreves tilbakebetalt hvis dokumentasjon/opplysninger ikke fremlegges innen en gitt frist, jf. forskriftens § 1-13. Disse eksemplene er imidlertid situasjoner som i utgangspunktet ikke bør forekomme, da saksbehandler skal innhente alle relevante opplysninger i saken før vedtak treffes, jf. fvl. § 17.

11.2 Andre ledd

Dette er en «*kan*»-bestemmelse, slik at det må foretas en individuell vurdering om en stedlig kontroll er nødvendig i den enkelte sak. Dette er mer inngripende tiltak enn krav om innsending av opplysninger. Stedlig kontroll bør derfor være forbeholdt de sakene der det er god grunn til å tro at opplysninger som er gitt ikke er riktige.

På forskriftsmøtet av 13.06.2012 som gjaldt lignende bestemmelse i forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag, understreket avtalepartene at skriftlig saksgang skal benyttes i normale situasjoner.

Hvis saksbehandler vurderer å bruke bestemmelsen om stedlig kontroll, skal dette skje i samråd med forvaltningsorganets jurister. Hvis forvaltningen under stedlig kontroll krever å få fremlagt opplysninger eller dokumenter, bør det vurderes om forholdet omfattes av fvl. § 14.

Hvis et bokettersyn gjennomføres utenfor offentlig kontor eller «*annet bestemt tjenestested*», omfattes forholdet av fvl. § 15, som regulerer slik granskning. Blant annet skal den som leder kontrollen opplyse om formålet med kontrollen og hjemmelen for den.

Den som blir kontrollert har rett til å ha et vitne tilstede. Forvaltningen skal gjøre ham eller henne oppmerksom på dette før kontrollen gjennomføres, med mindre det er «*åpenbart hensiktsløst*», jf. fvl. § 15 andre ledd. Beslutning om å fremme kontrolltiltaket etter bestemmelsen om stedlig kontroll kan påklages straks, skriftlig eller muntlig, når vedkommende er tilstede og senest innen tre dager. Den som blir kontrollert må opplyses om denne klageadgangen.

11.3 Vurdering av kontroll – rutine

Ved vurdering av kontroll skal sakbehandler involvere leder for sin seksjon og ansatte fra seksjon ekstern kontroll (SEK) i Landbruksdirektoratet.

12. Til § 1-12 – Retting av feilutbetalinger

12.1 Hvilke situasjoner omfattes av bestemmelsen?

Etter sin ordlyd gjelder § 1-12 i alle situasjoner der utbetaling av tilskuddet er feil, også der søker ikke kan lastes for å ha bidratt til feilutbetalingen. For eksempel kan det ha skjedd en feil hos forvaltningen ved utbetaling eller det utilsiktet er blitt skrevet et ekstra tall i søknaden. Bestemmelsen må ikke forveksles med hjemmel til avkorting i § 1-13.

Landbruks- og matdepartementet uttalte følgende til en identisk bestemmelse i forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag:

«Av bestemmelsen fremgår det at Reindriftsforvaltningen (nå Landbruksdirektoratet – min merknad) kan rette feil i utbetalt tilskudd, enten ved etterbetaling eller ved krav om tilbakebetaling fra tilskuddsmottakeren (siidaandelen/tamreinlaget). Dette forutsetter omgjøring av det opprinnelige forvaltningsvedtaket, jf. forvaltningsloven § 35.»

Etterbetaling er først og fremst aktuelt i de tilfeller hvor det har blitt utbetalt for lite tilskudd og årsaken til feilutbetalingen skyldes forhold hos Reindriftsforvaltningen. Dersom årsaken til feilutbetalingen skyldes forhold hos tilskuddsmottaker, for eksempel ved feilopplysninger, er det ikke gitt at en etterutbetaling skal finne sted. Dersom Reindriftsforvaltningen har utbetalt korrekt tilskuddsbeløp i henhold til søknad, vil tilskuddsmottaker (siidaandelen/tamreinlaget) som hovedregel ikke ha krav på etterutbetaling. Dette til tross for at mottaker ville ha mottatt et høyere tilskuddsbeløp dersom riktige opplysninger hadde vært gitt.

Krav om tilbakebetaling av tilskudd er aktuelt i situasjoner hvor tilskuddsmottaker (siidaandel/tamreinlaget) har fått utbetalt for mye tilskudd. Dette gjelder uavhengig av om feilen skyldes forhold hos Reindrifftsforvaltningen eller tilskuddsmottaker, og om tilskuddsmottaker har innrettet seg i god tro. I slike situasjoner har tilskuddsmottaker fått midler han ikke hadde krav på, og hensynet til et korrekt oppgjør og en sikker forvaltning av offentlige midler må dermed som det klare utgangspunktet, veie tyngre enn hensynet til at mottakeren kan ha innrettet seg etter utbetalingen».

I en sak fra 2017 som gjaldt lignende bestemmelse i forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag, fikk et ektepar feilutbetalt 129 195 kroner i tilskudd. Feilen lå på forvaltningens side, da siidaandelslederens organisasjonsnummer ved feil ble registrert på skjemaet for utbetaling av tilskudd til en annen siidaandelsleder. Landbruksdirektoratet krevde tilbake det feilutbetalte beløpet ved motregning. Ekteparet påklaget Landbruksdirektoratets vedtak om tilbakebetaling.

LMD konkluderte med at feilutbetalt tilskudd som det klare utgangspunkt kan kreves tilbakebetalt uten hensyn til klagerens eventuelle skyld, og det skal tungtveiende hensyn til før vi unnlater å kreve tilbake hele det feilutbetalte beløpet. I vurderingen la LMD vekt på at det var snakk om et stort beløp som klager ikke hadde berettiget forventning om å motta, samt at hensynet til en sikker forvaltning av det offentliges midler talte for at beløpet kunne kreves tilbakebetalt. Heller ikke tiden fra utbetalingen (august 2016) til vedtak om tilbakebetaling (mars 2017) talte mot å kreve beløpet tilbakebetalt.

12.2. Saksbehandling i saker med tilbakebetaling av tilskudd

I situasjoner der det er blitt utbetalt for mye tilskudd i henhold til Landbruksdirektoratets vedtak, skal vedtaket om tilskudd omgjøres etter fvl. § 35, hvis vilkårene for omgjøring foreligger.

Omgjøring av vedtak om tilskudd som utløser krav om tilbakebetaling regnes som omgjøring til skade for den vedtaket retter seg mot. Hvis feilen blir avdekket etter at underretning om vedtaket er kommet frem til tilskuddsmottaker, vil en omgjøring til skade normalt være avhengig av at vedtaket er ugyldig, jf. fvl. § 35 første ledd bokstav c.

I saker der det er blitt utbetalt for mye tilskudd grunnet en feil, vil feilen alltid «*ha virket bestemmende på vedtakets innhold*», jf. fvl. § 41. Ugyldighetsvurderingen må derfor gjøres konkret på bakgrunn av samtlige forhold i saken på bakgrunn av den ulovfestede ugyldighetslæren. Saksbehandler bør konsultere med en jurist før slik vurdering foretas.

Hvis saksbehandler kommer frem til at vedtaket kan omgjøres, skal det sendes forhåndsvarsel til parten etter fvl. § 16. I slik forhåndsvarsel skal det opplyses om følgende:

- hvilket vedtak saken gjelder
- opplysninger om at vedtaket vurderes omgjort

- bakgrunnen for omgjøringen
- konsekvenser av vedtaket, for eksempel at tilskuddet skal motregnes i fremtidige tilskuddsutbetalinger eller kreves tilbakebetalt.

Den som vedtaket gjelder skal også gis adgang til å uttale seg før vedtaket fattes. Fristen for uttalelse bør fastsettes på en slik måte at parten får tilstrekkelig med tid til å ivareta sine interesser i saken.

Både vedtak om omgjøring med hjemmel i fvl. § 35 og vedtak om tilbakebetaling etter RUF-forskriften § 1-12 er enkeltvedtak. Det er knyttet klageadgang til hvert av vedtakene, og det må tilskuddsmottaker opplyses om. Som oftest gjøres disse vedtakene i samme vedtaksbrev.

Vedtak om tilbakebetaling skal følges opp etter gjeldende innkrevingsrutiner. Kopi av vedtaket om tilbakebetaling skal sendes til økonomikoordinator i STR med opplysninger om organisasjonsnummer/personnummer til den vedtaket gjelder.

13. Til § 1-13 – Avkorting og tilbakeholdelse

13.1 Første ledd

I merknadsdokumentet til lignende bestemmelse i forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag § 11 er det sagt at:

«Et overordnet mål er å sikre forsvarlig forvaltning av samfunnets fellesmidler. Departementet ser det derfor som rimelig at den som klanderverdig tilegner seg høyere tilskudd enn man er berettiget til, må regne med å kunne tape på dette.

Selv om det ikke følger direkte av forskriftens ordlyd, har forvaltningen adgang til å tilbakeholde tilskudd når vilkår for avkorting foreligger (ettersom dette vil være mindre byrdefullt overfor tilskuddsmottaker). En kan tenke seg tilfeller hvor tilbakeholdelse av tilskudd kan bli aktuelt dersom noen uaktsomt har gitt feilaktige opplysninger, jf. første ledd, men de mest praktiske tilfellene vil nok knytte seg til tilfeller hvor noen driver sin virksomhet i strid med lover eller forskrifter for reindriftsnæringen, jf. annet ledd. Tilbakeholdelse av tilskuddsmidler vil da kunne iverksettes inntil regelverksbruddet opphører, og vil skape et oppfyllelsespress. Bestemmelsen kan derfor benyttes selv om tilskuddsmottaker var i god tro.

Det følger av første ledd at tilskuddet kan avkortes helt eller delvis i de tilfeller der tilskuddsmottaker uaktsomt eller forsettlig har gitt feil eller mangelfulle opplysninger i søknaden, som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet. I de tilfeller foretaket har gitt uriktige opplysninger i aktsom god tro, kan avkorting ikke finne sted. Det stilles imidlertid strenge krav til tilskuddsmottakers aktsomhet.

I henhold til annet ledd kan tilskuddet også avkortes dersom tilskuddsmottaker etter Reindriftsforvaltningens vedtak driver eller har drevet sin virksomhet i strid med lover eller forskrifter for reindriftsnæringen. Bestemmelsen har som formål å påvirke tilskuddsmottaker til å legge om til en lovlig drift samt å markere at staten ikke ønsker å støtte ulovlig virksomhet».

Bestemmelsen i § 1-13 første ledd har samme ordlyd som § 11 i tilskuddsforskriften med unntak for kravet om forsett. Det har likevel liten betydning for tolkningen av bestemmelsen, da det i begge tilfeller er tilstrekkelig at tilskuddsmottaker har opptrådt uaktsomt.

13.1.1 Om simpel uaktsomhet

Simpel uaktsomhet forekommer når tilskuddsmottaker har opptrådt i strid med hva en alminnelig aktsom person i samme situasjon og stilling ville gjort. Dette er en **objektiv** vurdering. Saksbehandleren skal sette opp en norm for hva en alminnelig aktsom næringsdrivende ville ha gjort i samme situasjon, og sammenlignet handlingene til den aktuelle tilskuddsmottaker med denne normen.

I norsk rett er aktsomhetskravet skjerpet for næringsdrivende. Det forventes blant annet at en næringsdrivende setter seg grundig inn i og holder seg oppdatert på lovverk og regler som gjelder for hans eller hennes næringsutøvelse. Dette gjelder blant annet regler om tilskudd, skatt, reintall mv. Ved vurdering av om tilskuddsmottakerens opptreden var aktsom må saksbehandler foreta en avveining av flere hensyn, også om det var uklarerheter i søknadsskjema, regelverk og lignende som kunne skape tolkningstvil hos tilskuddsmottakeren. Det må også ses hen til tidligere praksis der aktsomhetskravet er blitt vurdert.

13.1.2 Når skal bestemmelsen i § 1-13 første ledd brukes?

Dette er en «*kan*»-bestemmelse, noe som betyr at vurderingen av om bestemmelsen skal brukes hører under forvaltningens frie skjønn. Vurderingen skal foretas på bakgrunn av avveining av slike momenter som forholdets art, hvor klanderverdig forholdet er, grad av uaktsomhet osv.

Vurderingen om hele eller deler av tilskuddet skal avkortes beror i utgangspunktet på et fritt skjønn, slik at det må foretas en konkret helhetsvurdering i hver enkelt sak. Graden av avkorting bør stige proporsjonelt med handlingens alvorlighet, men det må i tillegg også foretas vurdering av driftsøkonomiske konsekvenser for den aktuelle tilskuddsmottaker. For å ivareta likebehandling bør det ses hen til tidligere behandling av lignende saker.

13.2 Andre ledd

Bestemmelsen oppstiller to vilkår som begge må være oppfylt for at bestemmelsen skal komme til anvendelse:

- ✓ tilskuddsmottakerens virksomhet må være i strid med lover og regler for reindriftsnæringen
- ✓ det foreligger nødvendig skyldgrad (uaktsomhet, grov uaktsomhet eller forsett).

Tidligere har lignende bestemmelser i kapittel 6 og 8 hatt et tredje vilkår om at ulovligheten må ha vært konstatert ved reindriftsmyndighetenes vedtak. I punkt 3 i sluttprotokollen fra reindriftsforhandlingene 2019/2020 ble avtalepartene enige om å endre tilsvarende bestemmelse i tilskuddsforskriften. Endringen skulle føre til at tilskuddet kunne tilbakeholdes eller avkortes også ved brudd på annet

regelverk enn reindrifftsloven med forskrifter eller reindrifftsavtalens forskrifter. Dette kan for eksempel være brudd på dyrevelferdsloven.

Ved endring av RUF-forskriften ble bestemmelsen om avkorting og tilbakeholdelse endret tilsvarende. Gjeldende § 1-13 andre ledd har derfor større rekkevidde enn lignende bestemmelser i tidligere års forskrifter.

13.2.1 Virksomhet i strid med lover og regler for reindrifftsneringen

Det er kun brudd på lover og forskrifter for reindrifftsneringen som kan begrunne tilbakehold av tilskudd og avkorting. Slik regelverk omfatter all virksomhet som reieneire driver, blant annet lover om skatt, dyrevelferd, reindrifft mv.

Eksempler på regelverksbrudd som kan ha betydning for behandling av søknader om tilskudd er Mattilsynets pålegg om retting av forhold, pålegg etter reinl. § 75 om opphør av ulovlige forhold slike som overtredelse av vedtak om reintall mv.

13.2.2 Andre ledd første punktum

Hvis tilskuddsmottaker har utvist simpel uaktsomhet, kan tilskuddet holdes tilbake til forholdet er rettet. For vurdering av simpel uaktsomhet vises til punkt 13.1.1. Det betyr at ved grovere skyld skal § 1-13 andre ledd andre punktum anvendes.

Tilskuddet skal ikke utbetales før forholdet er rettet. Bevisbyrden for dette ligger hos tilskuddsmottaker. Tilskuddsmottaker må derfor sannsynliggjøre at det ulovlige forholdet er brakt i orden, for eksempel ved å fremlegge vedtak som konstaterer dette.

13.2.3 Andre ledd andre punktum

Annen punktum forutsetter grov uaktsomhet eller forsett. Etter denne bestemmelsen vil ikke tilskuddsmottaker få en sjanse for å rette opp forholdet, da tilskuddet avkortes med en gang.

I de tilfeller der myndighetenes reaksjon er betinget av at uaktsomheten er grov, må dette vurderes særskilt. Ved grov uaktsomhet dreier det seg om et markert avvik fra alminnelig handlemåte for en alminnelig aktsom person i samme stilling og situasjon. Også dette er en **objektiv** vurdering. Vurderingen er den samme som for simpel uaktsomhet, og alle relevante momenter skal tas med.

Vurdering av forsett er en **subjektiv** vurdering. Dette betyr at forvaltningen i den enkelte sak må sannsynliggjøre at tilskuddsmottaker ved sin handling må ha ment å ville tilegne seg en urettmessig utbetaling av tilskudd. Det må foreligge en saklig årsakssammenheng mellom handlingen og den urettmessige utbetalingen.

Etter til fvl. § 25 er det et skjerpet krav til begrunnelse ved inngripende vedtak som for eksempel vedtak om avkorting og tilbakebetaling. Det anbefales derfor at saksbehandler heller vurderer forholdet opp mot uaktsomhetskravet, ettersom dette er en objektiv vurdering.

Avgjørelse om å avkorte tilskudd er et enkeltvedtak, jf. fvl. § 2. Reglene i forvaltningslovens kap. IV-VI kommer til anvendelse.

14. Til § 1-14 – Innkreving av tilbakebetalings- eller avkortingsbeløp

14.1 Første ledd

Første ledd omhandler samtlige tilfeller som går inn under §§ 1-12 og 1-13, uavhengig av tilskuddsmottakerens skyld.

14.1.1 Forutsetninger for innkreving

For at tilbakebetaling skal kunne kreves, må vedtaket om tilskudd omgjøres etter fvl. § 35, se punkt 12.2.

14.1.2 Om motregning

Første ledd angir en selvstendig hjemmel til motregning i fremtidige tilskuddsutbetalinger. Det betyr at forvaltningen ikke trenger å gå veien om ulovfestede motregningsregler i slike tilfeller.

Likevel må vilkårene for motregning i den ulovfestede motregningslæren foreligge. Vilkårene er følgende:

- Hovedkrav (tilskuddsmottakerens krav på tilskudd) og motkrav (reindriftsmyndighetenes krav på tilbakebetaling) må bestå mellom samme parter. Det er derfor ikke anledning til å motregne tilskuddet i for eksempel tilskudd som tilskuddsmottakerens ektefelle eller datterselskap har krav på.
- Motkravet må være forfalt. Krav på tilbakebetaling forfaller etter alminnelig pengekravsrett ved at det sendes ut faktura til tilskuddsmottaker på tilbakebetaling med en betalingsfrist, og fristen oversittes. Før dette tidspunktet er det ikke anledning til å foreta motregning.
- Frigjøringstiden for hovedkravet (tiden for utbetaling av tilskudd til tilskuddsmottaker) må være kommet. Motregning kan derfor ikke foretas før tilskuddssøknaden er ferdigbehandlet.
- Motkravet må være et rettslig krav – det må være fattet et vedtak om avkorting/tilbakebetaling mv.

Generelt er det enklere å motregne fremfor å kreve et beløp tilbakebetalt. Forvaltningen slipper blant annet kostnader med eventuell inkasso og tvangsinndrivelse av krav.

Før motregning foretas, må det alltid sendes en motregningserklæring til den vedtaket om tilbakebetaling gjelder. Erklæring kan ikke sendes før kravet på tilbakebetaling av tilskudd er forfalt. Det betyr at Landbruksdirektoratet må først sende faktura på tilbakebetaling, og kan kun erklære motregning hvis faktura ikke blir betalt innen forfall. Beslutning om motregning er ikke enkeltvedtak og kan ikke påklages.

14.2 Andre ledd

I denne bestemmelsen gis adgang til å motregne andre krav fra reindriftsmyndighetene enn krav på tilbakebetaling av tilskudd etter RUF-

forskriften. Dette kan gjelde for eksempel krav på tvangsmulkt etter reinl. § 76 og krav på avgift for brudd på bruksregler etter reinl. § 77.

Saksbehandlingen av motregning vil gå etter samme fremgangsmåte som for § 1-14 første ledd, se punkt 14.1.

14.3 Tredje ledd

Bakgrunnen for denne regelen er at det skal være lite attraktivt for tilskuddsmottaker å ta sjansen på å beholde et uberettiget beløp inntil det eventuelt blir krevd tilbake. Regelen bidrar også til å forhindre at feilutbetalinger skjer, ettersom risikoen for å bli ilagt renter er egnet til å skjerpe søkers aktsomhet ved utfylling og innlevering av søknad om tilskudd.

Selv om rentefoten fastsettes på samme måte som i lov om renter ved forsinket betaling, har forskriftens § 1-14 tredje ledd videre adgang til å kreve rente, enn forsinkelsesrentelovens hovedregel i § 2, der renter først begynner å løpe ved forfall.

14.3.1 Om aktsomhetskravet

Vilkåret «*aktsom god tro*» er et innarbeidet juridisk begrep. Vurderingen er objektiv og ligner til dels på vurderingen om en tilskuddsmottaker har opptrådt uaktsomt. Vurderingstemaet er om tilskuddsmottaker kjente eller burde kjenne til at utbetalingen av tilskuddet var urettmessig, det vil si at tilskuddsmottaker ikke hadde krav på utbetalingen.

For vurdering av simpel uaktsomhet vises til punkt 13.1.1.

14.3.2 Om grov uaktsomhet og forsett

For vurdering av dette vises til punkt 13.2.3.

15. Til § 1-15 – Klageadgang

Vedtak fattet med hjemmel i RUF-forskriften kan påklages i samsvar med reglene i forvaltningslovens kapittel VI.

Klagebehandlingen skjer ved at Landbruksdirektoratet forbereder saken for RUF-styret, som tar stilling til klagen på møte. Hvis RUF-styret opprettholder sitt vedtak, blir saken sendt til LMD for endelig behandling.

Vedtak som er fattet av Landbruksdirektoratet etter delegasjon i henhold til RUF-sak 21/17 og kapittel 6 behandles på samme måte som over, selv om myndighet til å treffe førsteinstansvedtak er delegert til direktoratet.

Den som søker om tilskudd etter RUF-forskriften skal opplyses om klageadgang i vedtaket. Orientering om klageadgang skal inneholde opplysninger om klagefrist og adresse hvor klagen kan sendes.

16. Oppfølging av vedtak

Alle vedtatte bevilgningen registreres av saksbehandler i egen arkfane på STR – TAVLA med følgende opplysninger:

- arkivreferanse/saksnummer
- saksbehandlers initialer
- dato for oppfølging.

Det er saksbehandler selv som har ansvaret for å følge opp sine saker. Ting som trenger oppfølging kan for eksempel være:

- frist for oppstart av tiltaket
- frist for ferdigstillelse av tiltaket
- frist for innsending av dokumentasjon og regnskap
- utsatte frister.

Hvis ovennevnte frister er oversittet, skal det sendes purring til tilskuddsmottaker. Etter søknad kan frister utsettes i samsvar med gjeldende rutiner for utsettelse av frister. Hvis frist/eventuell utsatt frist ikke overholdes, skal saksbehandler vurdere tilbakeføring av tilskudd til RUF/tilbakebetaling, jf. punktene 12 og 13.

17. Sanksjoner

I tillegg til å ta i bruk bestemmelsene om avkorting og tilbakebetaling, har Landbruksdirektoratet adgang til å anmelde straffbare forhold som er knyttet til tilskuddsutbetalingen. Avkorting og krav på tilbakebetaling anses ikke som straff, slik at også saker der det er foretatt avkorting/tilbakebetaling kan anmeldes.

Anmeldelse av straffbare forhold, som vanligvis vil være simpelt eller grovt bedrageri, foretas i samsvar med [retningslinjer for anmeldelser](#) som er utarbeidet av Landbruksdirektoratets sanksjonsforum. Det er viktig at saker om anmeldelser behandles av en jurist.

Kapittel 2 – Tilskudd ved omfattende tap av rein i ulykker

1. Begrepsavklaringer og saksbehandling

Med «*omfattende tap*» menes når antall tapte rein i samme ulykke utgjør minst 10 prosent av flokkens størrelse eller tapte rein overstiger 150 rein, jf. § 2-3 bokstav c.

Med «*ulykke*» menes en uforutsigbar og akutt hendelse, som fører til at et større antall rein omkommer, og som ikke med rimelig innsats kunne vært forhindre av reineier, jf. § 2-2 første ledd.

Med «*flokkens størrelse før tap*» menes reintall ved siste offentlig kontrollerte telling, eventuelt reintallet i siste melding om reindrif hvis telling ikke er foretatt siste driftsår, jf. § 2-2 tredje ledd.

2. Anvendelse av fellesvilkår i § 1-7 første ledd

RUF-forskriften kapittel 1 gjelder for alle tilskuddsordningene som RUF innvilger støtte til. Dette innebærer blant annet at det er en forutsetning for tilskudd til omfattende tap av rein ved ulykker må fremme reindriften i distriktet og området, jf. § 1-7 første ledd. Dette vil være vanskelig å bedømme i den enkelte sak og det legges derfor til grunn at vilkåret er oppfylt når de øvrige vilkårene i dette kapitlet er oppfylt.

3. Til § 2-1 - Formål

Formålsbestemmelsen ble tilføyd ved forskrift 20. juni 2019 nr. 864. Tilskudd som utbetales skal være i samsvar med formålet. Formålsbestemmelsen kan også brukes som tolkningsmoment hvis det oppstår tvil om anvendelsen av de andre bestemmelsene i forskriften.

4. Til § 2-2 – Definisjoner

Det vises til punkt 1 om definisjoner.

5. Til § 2-3 - Vilkår for tilskudd

Bestemmelsen stiller en rekke vilkår som alle må være oppfylt for at tilskudd kan innvilges.

5.1 Bokstav a

Årsaken til tapet skal være i samsvar med definisjonen av ulykke i § 2-2 første og andre ledd. Tap som er forårsaket av andre hendelser, dekkes ikke etter kapittel 2.

5.2 Bokstav b

Søker må ikke ha fått det samme tapet erstattet av andre ordninger. Formålet med forskriften er å gi søker dekning for tap som søker har lidd, ikke gi søker økonomisk fortjeneste utover det. Vilkåret forhindrer at søker får kompensasjon for samme tap flere ganger.

5.3 Bokstav c

I denne bestemmelsen fastsettes nedre grense for hva som anses som «*omfattende tap*». Tap som utgjør mindre enn den nedre grensen i § 2-3 bokstav c, dekkes ikke etter kapittel 2.

5.4 Bokstav d

Tapet skal være dokumentert slik det er beskrevet i § 2-4, jf. punkt 6.

5.5 Bokstav e

Det er krav om varsling til fylkesmannen og distriktsstyret. Fra og med reindriftsåret 2019/2020 er det presisert at det er siidaandelen som må varsle til distriktsstyret, ettersom tamreinlag ikke har et distriktsstyre og varsle til.

5.6 Bokstav f

Det er et krav om at søker plikter til forebygging/begrensning av tapet. Hvis søker ikke har iverksatt alle tiltak som var nødvendig for å forebygge/begrense tapet, vil tapet ikke dekkes etter kapittel 2.

5.7 Bokstav g og h

Bokstavene g og h inneholder vilkår som er knyttet til forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag. For å få tilskudd etter kapittel 2, må siidaandelen/tamreinlaget:

- ha mottatt produksjonspremie i minst ett av de tre foregående årene
- ha reintall i samsvar med forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag § 4.

Disse vilkårene må ses i sammenheng. Selv om siidaandelens reintall i det siste reindriftsåret har vært innenfor det lovlige reintallet, kan siidaandelen likevel ikke ha hatt rett til produksjonspremie de tre siste årene, for eksempel fordi kravet til minsteinntekt i forskriftens § 3 nr. 2 ikke var oppfylt. I slike tilfeller er ikke siidaandelen berettiget tilskudd etter kapittel 2.

6. Til § 2-4 – Dokumentasjon

Nytt for reindriftsåret 2019/2020 er at kompetansen til å foreta en før- og ettervurdering er lagt til fylkesmannen, da dette er mer praktisk.

Bestemmelsen om at det alltid skal foretas offentlig kontrollert telling i etterkant av tapet er fjernet, da dette kan være svært arbeidskrevende for fylkesmannen og ikke alltid mulig å gjennomføre.

Der besiktigelse og opptelling av kadaver ikke kan gjennomføres skal fylkesmannen foreta en før- og ettervurdering av tapet. Slik vurdering gjøres ved at fylkesmannen først tar kontakt med den som hevder å ha lidt tap og innhenter opplysninger om hvilken kalvetilgang søker har hatt, hvor mange dyr søker mener er gått tapt, har søker hatt andre tap før hendelsen osv.

Etterpå kan fylkesmannen sammenstille opplysninger fra søker med noen faktiske opplysninger, slike som siste reintall fra melding om reindrift, etterfølgende slaktetall, gjennomsnittlig kalveprosent for å komme frem til det tallet som er mest sannsynlig i den konkrete situasjon.

7. Til § 2-5 – Beregning av tilskudd

Bestemmelsen inneholder adgang for RUF-styret til å fastsette retningslinjer for beregning av tilskuddet. Per d. d. er det ikke fastsatt slike retningslinjer.

Bestemmelsen fastsetter også at det skal gjøres fratrekk for egenandel på 10 000 kroner.

8. Til § 2-6 – Særskilt krav til søknad

I denne bestemmelsen beskrives de kravene som stilles til søknaden, samt søknadsfrist. Alle nødvendige opplysninger og vedlegg må være sendt til Landbruksdirektoratet innen fristen for at søknaden skal kunne anses som fullstendig.

Kapittel 3 – Tilskudd til reindriftsanlegg

1. Til § 3-1 – Formål

Formålet med kapittel 3 er å dekke utgifter til oppføring av reindriftsanlegg. Ved tolkningstvil knyttet til de enkelte bestemmelsene i kapittel 3, kan formålsbestemmelsen brukes som tolkningsmoment.

2. Til § 3-2 Definisjoner

2.1 Første ledd – Hva anses som reindriftsanlegg?

I tidligere års forskrifter var det ikke konkret definert hvilke reindriftsanlegg som var omfattet av forskriften, noe som kunne skape tolkningstvil. Fra og med 2019/2020 er kun gjerder og anlegg etter reinl. § 24 som er tilskuddsberettiget. Det vil si at gjerdet eller anlegget må være stående ut over en sesong. Oppføringen krever da godkjenning fra LMD.

For å stimulere til økt slakteuttak er det gitt adgang til å unnta slakteanlegg fra kravet om å være permanent.

2.1.1 Hvilke gjerder og anlegg som omfattes?

Hovedvilkårene i reinl. § 24 er følgende:

- anlegget som skal føres opp må være nødvendig for reindriften og
- anlegget må ikke være unødig skjjemmende eller til vesentlig skade eller ulempe for grunneieren eller for andre rettmessige interesser.

Som gjerde/anlegg regnes blant annet samle-, slakte-, sperre- og merkegjerde, beitehage mv.

2.1.2 Hva er slakteanlegg?

Slakteanlegg kan være feltslakteanlegg og slaktebuss. Da det ikke stilles krav til at slakteanlegget skal være en fast innretning, kan det derfor gis tilskudd til mobile (flyttbare) slakteanlegg.

Oppføring av slakteanlegg som en fast, permanent innretning krever godkjenning etter reindriftsloven § 24, se punkt 2.1.1.

2.2 Andre ledd – Hva inngår i tilskuddsgrunnlaget?

Listen over tilskuddsberettigede kostnader er uttømmende, med mindre det gjøres et unntak etter § 3-2 tredje ledd, se punkt 2.3. Det betyr at andre typer kostnader kan aldri tas med i tilskuddsgrunnlaget.

2.2.1 Veggfast inventar

Med veggfast inventar menes permanent inventar som er montert fast i anlegget. Det er for eksempel innvilget tilskudd til skap som bygges på hengeren til trailer som frakter reinsdyr.

2.3 Tredje ledd

2.3.1 Konsulentbistand

Ordlyden «*særlige tilfeller*» tilsier at det må gjelde et prosjekt av et visst omfang før innleid konsulentbistand kan inngå i tilskuddsgrunnlaget. Det vil typisk være der det er nødvendig med en planlegger/prosjektør for å kunne gjennomføre prosjektet.

Bestemmelsen nevner selv bygging av større anlegg, men er ikke uttømmende, jf. ordlyden «*herunder*». Dette innebærer at også andre egenskaper ved anlegget kan kreve bruk av konsulent, for eksempel der det er en spesiell byggeteknikk og/eller spesielle konstruksjoner ved anlegget.

Også spesielle innredninger i og konstruksjoner ved anlegget kan være et særlig tilfelle som gjør det nødvendig med konsulentbistand.

2.3.2 Vei, parkering mv.

For at kostnadene til vei/parkering og vann/avløp skal være tilskuddsberettiget, må disse må ha en nær og naturlig tilknytning til anlegget. Å ha vei inn til slakteanlegget og parkering for trailer som skal losse av rein er forholdsvis vanlig ved opparbeidelse av slakteanlegg.

2.3.3 Spesialarbeid

Det avgjørende for om kostnaden skal regnes som spesialarbeid er om det kreves «*særlig kompetanse*» for å utføre arbeidet i henhold til gjeldende regelverk, for eksempel spesielle kvalifikasjoner og/eller utdanning. Dette vil for eksempel alltid være tilfelle ved opparbeidelse av kloakk/baderom og elektriske installasjoner.

3. Til § 3-3 – Vilkår for tilskudd

3.1 Første ledd - Hvem kan søke?

Angivelse av søkerkretsen er uttømmende. Dersom det kommer søknad fra andre enn de som er nevnt i bestemmelsen, skal søknaden avvises uten realitetsbehandling.

3.2 Andre ledd - Bruksregler og distriktsplaner

For at det skal foreligge godkjente bruksregler må disse være utarbeidet av distriktsstyret og ha et innhold som er i samsvar med reinl. kapittel 7. Det er fylkesmannen som skal godkjenne bruksreglene, jf. reinl. § 58.

Når det gjelder distriktsplaner, følger kravet til innhold av reinl. § 62. Det er ikke et krav at distriktsplanene skal godkjennes av fylkesmannen, men fylkesmannen, kommunen og fylkeskommunen skal orienteres om planarbeidet og gjøres kjent med hovedinnholdet i planen før den vedtas i distriktsstyret, jf. reinl. § 62 siste ledd.

3.3 Tredje ledd - Oppfyllelse av tilskuddsforskriftene

Ved reindrifftsavtalen 2014/2015 ble avtalepartene enige om å innføre et nytt tredje ledd som gjelder siidaandeler og reinbeitedistrikt. Det vises i den anledning til *Prop. 108 S (2013-2014) Reindrifftsavtalen 2014/2015*, Sluttprotokollen pkt. 2.1.9.

Bakgrunnen for endringen var at avtalepartene ble enige om at «...*det ikke gis tilskudd til anlegg til siidaandeler som ikke oppfyller de generelle vilkårene i Forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag, samt for reinbeitedistrikter som ikke oppfyller de generelle vilkårene i Forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag.*»

Når søker er en siida, kan det ikke stilles krav om at distriktet som siidaen tilhører mottar distriktstilskudd, da siidaen og reinbeitedistriktet er to selvstendige subjekter.

Da tamreinlagene ikke har eget reintall, omfattes de ikke av vilkåret i § 3-3 tredje ledd.

3.3.1 Siidaandeler

Siidaandeler som søker tilskudd til reindrifftsanlegg må oppfylle vilkårene i forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag §§ 3 og 4.

Dette innebærer at:

- leder av siidaandel må ha levert melding om reindrift for siste tilskuddsår, og
- leder av siidaandelen må i det siste kalenderåret ha hatt en avgiftspliktig salgsinntekt fra salg av kjøtt fra rein i eget merke på minimum 50 000 kroner eksklusiv mva, og
- leder av siidaandel må ikke motta alderspensjon etter folketrygdens regler, og
- reintallet i siidaen må være i samsvar med reintallet fastsatt i godkjente bruksregler, eller
- siidaandelen må oppfylle ett av unntakene i § 4 andre ledd bokstavene a til f.

For nærmere beskrivelse av vilkårene i tilskuddsforskriften §§ 3 og 4, se Rundskriv 2019-24 «*Rundskriv til forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag*».

3.3.2 Reinbeitedistrikt

Reinbeitedistrikter som søker om tilskudd til reindrifftsanlegg må oppfylle vilkårene i forskrift om tilskudd til reinbeitedistrikter og tamreinlag § 1-2.

Dette innebærer at reinbeitedistriktet må:

- være i drift, og
- ha vedtatt en distriktsplan og sendt siste oppdaterte versjon til fylkesmannen, og
- ha oversendt foregående års revisorgodkjente regnskap til fylkesmannen, og
- ha avsatt midler til kriseberedskap.

For nærmere beskrivelse av vilkårene i § 1-2, se Rundskriv 2019-31 «*Rundskriv til forskrift om tilskudd til reinbeitedistrikter og tamreinlag*».

3.4 Fjerde ledd - Nyinvesteringer/nybygg, utvidelser eller større ombygginger

I fjerde ledd er det opplistet de typer tiltak som kan støttes etter kapittel 3. Opplistingen er uttømmende, slik at søknader om tilskudd til andre typer tiltak skal avvises uten realitetsbehandling.

3.4.1 Nye reindriftsanlegg

Som nye reindriftsanlegg regnes følgende anlegg:

- helt nye anlegg som ikke har eksistert tidligere
- anlegg som erstatter eksisterende anlegg grunnet behov for totalrenovering. Det nye anlegget skal oppføres på samme sted som eksisterende anlegg. I slike tilfeller skal det stilles et vilkår om at det gamle anlegget rives.

3.4.2 Utvidelser og større ombygginger

Utvidelser og større ombygginger gjelder allerede eksisterende reindriftsanlegg. Det må vurderes konkret i hver enkelt sak om man står overfor en «*utvidelse/større ombygging*» eller generelt vedlikehold av eksisterende gjerde. Ordlyden tyder på at tiltaket må tilføre anlegget noe nytt.

Eksempler på tiltak som omfattes av bestemmelsen kan være:

- opparbeidelse av vann/avløp til et anlegg som tidligere ikke har hatt dette
- opparbeidelse av beitehage i tilknytning til slakteanlegg
- påbygg til eksisterende slakteanlegg for å kunne øke slaktekvantum.

Eksempler på tiltak som ikke omfattes av bestemmelsen kan være:

- utskifting av deler av bygget/anlegget, slike som tak, vegger osv
- utskifting av inventar.

3.4.3 Endring av eksisterende anlegg for å kunne lese av elektroniske individmerker

I reindriftsavtalen for 2017/2018 ble det etablert en ordning med tilskudd til individmerking av rein (tidligere kapittel 7 i RUF-forskriften). Etableringen skjedde på bakgrunn av endringer i reindriftsloven, der det skulle innføres obligatorisk individmerking av rein.

Samtidig ble det gitt adgang til å yte tilskudd til endring av eksisterende gjerdeanlegg for å tilpasse anleggene avlesing av elektroniske individmerker. Selv om ordningen med tilskudd til individmerking ble opphevet fra og med 2018/2019, har adgang til å yte tilskudd til endring av anlegg blitt stående for å lette oppfyllelsen av den nye plikten til å individmerke rein.

3.4.4 Tilskudd til riving av reindriftsanlegg

En kontekstuell tolkning av ordlyden «*reindriftsanlegg*» betyr at det skal stilles samme krav til disse anlegg som det stilles til andre tilskuddsberettigede anlegg, jf. § 3-2 første ledd. Anlegget skal derfor være permanent og ikke-flyttbart.

For at eier- og ansvarsforholdet skal anses å være ukjent, må det være umulig eller svært vanskelig å bringe dette på det rene. Det må kreves at søker gjør det som kan forventes for å finne ut hvem eieren er. Søker kan likevel ikke pålegges urimelig stor byrde ved slik undersøkelse.

3.5 Femte ledd - Reindriftsanlegget må ikke være påbegynt

I tidligere års forskrifter fremgikk det ikke klart når anlegget kan være påbegynt, jf. ordlyden «søknad fremmes». Fra og med 2019/2020 er dette blitt presisert slik at anlegget ikke skal være påbegynt før søknad om tilskudd er sendt til Landbruksdirektoratet. Da de aller fleste søknader om tilskudd til gjerdeanlegg har søknadsbeløp over kr 200 000, skal slike søknader behandles i RUF-styret. RUF-styret har kun noen få møter i løpet av et år. Etter gjeldende bestemmelse kan søker påbegynne opprettelse av reindriftsanlegg i påvente av at søknad om tilskudd skal bli behandlet i RUF-styret.

Etter ordlyden må det fysiske reindriftsanlegget som sådan være påbegynt for at tilskuddsmuligheten skal være avskåret. Om søker for eksempel har kjøpt en tomt for å bygge et slakteri, regnes ikke anlegget som «*påbegynt*» på tidspunkt for erverv av tomta.

3.6 Sjetten ledd – Vedlikehold, flyttbare og midlertidige gjerder og anlegg mv.

Slakteanlegg er ikke nevnt sammen med «*flyttbare og midlertidige gjerder og anlegg*» og må derfor anses å falle utenfor kategorien at de ikke kan være flyttbare. Et slakteanlegg, selv et flyttbart, er neppe noen ganger å anse som «*midlertidig*», derfor kan det for eksempel innvilges tilskudd til slaktebuss. Se punkt 2.1.2 for nærmere beskrivelse.

3.6.1 Hva er vedlikehold?

Med vedlikehold menes arbeider som utføres for å forebygge eller reparere slitasje og skader på anlegget. Vedlikehold kan bestå i å gjenopprette slitasje, for eksempel å male et slakteri på grunn av slit og elde på bygget. På gjerdeanlegg er det å skifte ut en råtten gjerdestaur å regne som vedlikehold. Kostnader til slikt arbeid er ikke tilskuddsberettiget.

I vurderingen av om det foreligger vedlikehold eller ikke, kan det trekkes en grense mot påkostninger på anlegget. Påkostninger er arbeider som utelukkende består i endring eller forbedring av reindriftsanlegget utover den stand det en gang har vært i. Utvidelser og ombygginger, jf. § 3-3 tredje ledd bokstav b, vil normalt anses som påkostninger, og inngår i tilskuddsgrunnlaget.

3.6.2 Hva er flyttbare og midlertidige gjerder og anlegg?

Det må foretas en konkret vurdering av om gjerdet eller anlegget er flyttbart/midlertidig ut fra anleggets konstruksjon.

Gjerdet eller anlegget regnes som midlertidig når det står mindre enn en sesong. Hvis det står utover en sesong, kreves godkjenning fra Landbruks- og

matdepartementet, jf. reindriftsloven § 24 andre ledd. Dersom slik godkjenning ikke foreligger, kan det legges til grunn at gjerdet eller anlegget er midlertidig.

Eksempler på flyttbare og midlertidige gjerder (gjerdeanlegg) kan være arbeidsgjerder til merking, skilling, pramming og samling som kun står i en kort periode før det tas ned.

3.7 Gjerder som konfliktbyggende tiltak

Tilskudd til gjerder som konfliktforebyggende tiltak mellom reindrift og annen berørt part omfattes ikke av ordningen med tilskudd til reindriftsanlegg.

Søknad om tilskudd til slike tiltak må vurderes etter «*Forskrift om tilskudd til konfliktforebyggende tiltak i forholdet mellom reindrift og annen berørt part*».

Det er Fylkesmannen i Trøndelag som avgjør søknader om disse tilskudd, jf. nevnte forskrift § 5 første ledd.

3.8 Frist for gjennomføring

Tiltaket må være gjennomført innen tre år fra bevilgningsdato. Bevilgningsdato er den datoen da vedtaket ble truffet av RUF-styret eller Landbruksdirektoratet. For oppfølging av fristen og eventuell utsettelse vises til punkt 16 til kapittel 1.

4. Til § 3-4 – Beregning av tilskudd

4.1 Første ledd

4.1.1 Første punktum – Tilskudd gis med en andel av tilskuddsgrunnlaget

For reindriftsanlegg beregnes tilskudd med en fastsatt andel av tilskuddsgrunnlaget. Hva som regnes som tilskuddsgrunnlag følger av § 3-2, se pkt. 2.2.

4.1.2 Andre punktum – nedre grense for tilskuddsgrunnlag

Nedre grense for tilskuddsgrunnlaget er fastsatt til 20 000 kroner. Det er viktig å huske at det er forskjell mellom tilskuddsgrunnlaget og den totale kostnaden for tiltaket. Selv om totale kostnader for tiltaket er angitt til å være over 20 000 kroner, kan det likevel være at de kostnadene som er tilskuddsberettigede etter § 3-2, er under dette beløpet. Søknader med tilskuddsgrunnlag på under 20 000 kroner skal avslås uten videre behandling.

4.2 Andre ledd – utgangspunkt for beregning av tilskuddsgrunnlaget

I tidligere års forskrifter var det en absolutt regel om at tilskuddsgrunnlaget ble beregnet ut fra netto materialkostnader, noe som betyr kostnader eksklusive merverdiavgift.

Bestemmelsen har sammenheng med at næringsdrivende som er registrert i Merverdiavgiftsregisteret har krav på å få tilbake inngående merverdiavgift fra staten for varer og tjenester som er brukt i næringen, jf. merverdiavgiftsloven § 8-1.

Reinbeitedistrikt og siidaer er normalt ikke registrert i Merverdiavgiftsregisteret og har derfor ikke samme mulighet til å få tilbake merverdiavgiften fra staten. Regelen kunne derfor gi urimelig utslag for reinbeitedistriktene og siidaene. På bakgrunn av dette ble bestemmelsen endret fra og med 2019/2020. Etter endringen kan søkere som ikke har krav på fradrag for mva, ta mva med i beregningen av tilskuddsgrunnlaget. For slike søkere vil beregningen derfor gjøres ut fra brutto, og ikke netto materialkostnader.

4.3 Tredje ledd – begrensninger i satser mv.

4.3.1 Timesats for eget arbeid

Timesatsen som er oppgitt i § 3-4 tredje ledd første punktum er maksimal sats, slik at kostnadene som overstiger denne satsen ikke kan inngå i tilskuddsgrunnlaget.

4.3.2 Forhold mellom eget arbeid og resten av tilskuddsgrunnlaget

Det er fastsatt at eget arbeid kan maksimalt utgjøre 50 prosent av tilskuddsgrunnlaget. Det er viktig å huske at det er forskjell mellom tilskuddsgrunnlaget og den totale kostnaden for tiltaket. Selv om eget arbeid utgjør mindre enn 50 prosent av den totale kostnaden, kan det likevel være at det utgjør mer enn 50 prosent av tilskuddsgrunnlaget.

4.4 Fjerde ledd – Dispensasjon

Dispensasjonsadgangen ligger hos RUF-styret og gjelder kun § 3-4 første ledd.

Det kan derfor gjøres unntak fra følgende:

- proportsatsene fastsatt i første ledd
- nedre grense for tilskuddsgrunnlaget.

I hvilke situasjoner det kan være aktuelt å gjøre unntak, må vurderes konkret i den enkelte sak. Slik vurdering skal Landbruksdirektoratet kun gjøre i tilfeller der søker selv har bedt om unntak fra § 3-4 første ledd, og aldri av eget tiltak.

Ordlyden «*særlige tilfeller*» tilsier at det ikke skal være kurant å fastsette en høyere sats eller senke nedre grense for tilskuddsgrunnlaget. Det kan for eksempel være aktuelt i situasjoner der reindriftsanlegget er svært nødvendig for reindriften og har stor betydning for distriktet, men samtidig har stor kostnad, og det er vanskelig for distriktet å få finansiert de resterende 50 prosent selv. Hvis det gjelder et feltslakteanlegg, kan det i vurderingen tas hensyn til om anlegget vil bidra til å senke reintallet i distriktet.

Det kan også være at det har oppstått en ekstraordinær situasjon, som gjør anlegget svært nødvendig.

5. Til § 3-5 – Særskilt krav til søknad

5.1 Første ledd

5.1.1 Oppføringstillatelse

Med oppføringstillatelse menes godkjenning fra LMD etter reinl. § 24 andre ledd. Se nærmere om reinl. § 24 under punkt 2.1.

5.1.2 Kostnadsoversikt, finansieringsplan og målsatt tegning av anlegget

Kostnadsoversikten skal være spesifisert og gi en angivelse av alle kostnadsgrupper. Det betyr at det skal gjøres en oppstilling av alle kostnadene inndelt i de ulike type materialer som skal benyttes til oppføringen av anlegget, og hvor mye utgiftene til den enkelte håndverker og innleid konsulentbistand vil utgjøre.

Hvis det søkes om tilskudd til opparbeidelse av vei/ parkering og vann/avløp, må det spesifiseres hva disse tiltakene vil koste. Det må også fremgå hvor mange timer eget arbeid som er blitt brukt til tiltaket og hvilke typer arbeid som skal gjøres av søker selv.

Finansieringsplanen skal være reell. Det innebærer at den skal angi konkret hvordan kostnadene til reindriftsanlegget skal dekkes. Det bør legges ved tilbud fra materialleverandør og/eller håndverkere/konsulenter der dette er aktuelt.

Målsatt tegning skal inneholde reindriftsanleggets størrelse og de ulike målene, for eksempel i kvadratmeter. Der det er ulike typer gjerder som skal settes opp, vil det være aktuelt å oppgi antall kilometer og meter.

5.1.3 Samlede kostnader må oppgis

Dette vilkåret vil bidra til å gi et totalbilde av den samlede kostnaden for reindriftsanlegget som er planlagt igangsatt. Hvis kun de tilskuddsberettigede kostnadene ble oppgitt, ville det bli vanskelig å kontrollere at ikke-tilskuddsberettigede kostnader ikke ble «*bakt inn*» i de tilskuddsberettigede.

Bestemmelsen har derfor en kontrollfunksjon. I tillegg kan det vise seg at søker har gjort en uriktig vurdering av hvilke kostnader som inngår i tilskuddsgrunnlaget, og direktoratet vil da kunne korrigere både i favør og disfavør av søker.

5.2 Andre ledd - slakteri

En forretningsplan er et dokument som viser at bygging, ombygging eller utvidelse av slakteriet er nøye undersøkt og planlagt. I planen skal det blant annet fremgå at det er gjort en undersøkelse opp mot fremtidige kunder hvordan de oppfatter tilbudet med et nytt slakteri, og beregnet hvor stort kundegrunnlag søker kan få. Videre må det være gjort en vurdering opp mot allerede etablerte slakterier, laget en markedsanalyse og kartlagt hvilke konkurrenter søker har.

Med nødvendige offentlige godkjenninger menes tillatelser som er nødvendige for å få bygget et slakteri. Som eksempel nevnes tillatelse til oppføring fra kommunen og godkjenning av bygget fra Mattilsynet.

5.3 Tredje ledd – tilbud fra leverandører

Forespørselen skal sendes skriftlig og gjelde samtlige kostnadene som inngår i tilskuddsgrunnlaget. For oversikt over kostnader vises til punkt 2.2.

Det er ikke et krav at søker får svar fra samtlige tre som er forespurt. Søker må likevel dokumentere at det er blitt sendt forespørsel til tre tilbydere.

5.4 Fjerde ledd

Flere reindriftsanlegg som inngår i en helhet kan samles i én søknad, men kostnadene forutsettes da spesifisert i vedlegg til søknaden.

Ordlyden «*inngår i en helhet*» innebærer at dette er flere reindriftsanlegg som har en naturlig tilknytning til hverandre. Dette kan være et gjerdeanlegg som inneholder flere innhegninger der de forskjellige delene brukes til ulike formål, og de ulike deler av gjerdet tas i bruk etter behov.

For eksempel kan en innhegning være en beitehage som har korridor til en kvern som i igjen har videre forbindelse til et skillegjerde eller innhegning for uttak av slaktedyr, merking m.v.

Et feltslakteanlegg anses også å ha en naturlig tilknytning til nevnte gjerdeanlegg, og vil derfor kunne inngå i en fellessøknad sammen med de øvrige reindriftsanlegg.

6. Til § 4-5 – Utbetaling og rapportering

6.1. Første ledd - Utbetaling

Hovedregelen er at tilskuddet utbetales etterskuddsvis, det vil si etter at reindriftsanlegget er ferdig. Anlegget anses for å være ferdig når det er klart til å tas i bruk. Etter gjeldende praksis bruker fylkesmannen å befare anlegget og bekrefte at det er ferdig. Der det kreves oppføringstillatelse fra kommunen, må søker fremlegge ferdigattest før tilskudd utbetales.

Landbruksdirektoratet er gitt myndighet til å anvise inntil 50 prosent av tilskuddet til utbetaling på forskudd i forhold til anleggets fremdrift. Bakgrunnen for dette er at innkjøp av materialer til større reindriftsanlegg kan medføre store kostnader, og det kan bli likviditetsmessig krevende for søker å betale hele anlegget på forhånd før tilskudd utbetales.

Søker må ha påbegynt innkjøp av materialer før en forskuddsutbetaling finner sted, jf. ordlyden «*i forhold til anleggets fremdrift*». Søker må kunne dokumentere at det foreligger utlegg av en slik størrelse at det berettiger en forskuddsutbetaling.

6.2 Andre ledd – Rapportering

Søker plikter å rapportere bruken av midlene gjennom regnskap innen ett år etter at anlegget er ferdigstilt. Videre må søker innen samme tidsfrist rapportere om eventuelle særskilte forutsetninger er oppfylt.

Kostnadene som er medgått til oppføring av reindriftsanlegget, må dokumenteres med bilag. Det følger ikke et slikt krav av bestemmelsen, men et krav til regnskap over bruken av midlene forutsetter også kostnadsbilag. Ellers ville regnskapet ha vært ufullstendig.

Med «*særskilte forutsetninger*» menes tilleggsvilkår som er stilt i vedtaket, jf. RUF-forskriften § 1-9 andre ledd tredje punktum. For spesifisering av hvilke forutsetninger dette kan være, vises til punkt 1.9 til kapittel 1. Forutsetninger kan for eksempel være at et gammelt anlegg dokumenteres revet.

Fristen og oppfyllelse av forutsetningene må følges opp av saksbehandler. Der det er aktuelt å gi utsettelse av fristen, skal dette gjøres i samsvar med gjeldende rutiner. For oppfølging og utsettelse av frist vises til punkt 16 til kapittel 1.

Kapittel 4 – Refusjon av kursutgifter

1. Begrepsavklaringer og presiseringer

Med «*reineier*» forstås den som har rett til å eie rein i det samiske reinbeiteområde etter reinv. § 9, jf. § 32. Vedkommende må ha eget reinmerke og være registrert i en siidaandel eller sideordnet rekrutteringsandel.

Med «*avgiftspliktig salgsinntekt fra salg av kjøtt fra rein i eget merke*» forstås salg/omsetning av kjøtt fra rein i siidaandelsleders registrerte merke. Avgiftsplikten vurderes etter merverdiavgiftens regler, og blir avgjort av skattemyndighetene.

Med «*utøvelse av reindrift*» forstås ordinær utøvelse av reindrift slik den er definert i reindriftsloven. I dette inngår blant annet gjeting, slakting, merking mv. Også kurs i regnskap og føring av bilag, noe som er nødvendig for utfylling av melding om reindrift mv kan være innenfor den ordinære reindriftsutøvelsen. Selv om utøvelse av reindrift også omfatter binæringer som jakt, fiske, sanking av bær og uttak av trevirke, vil kurs som bidrar til økning av kompetanse innen disse binæringer ikke være omfattet av kapittel 4.

Navnet på kapittelet har blitt endret i avtaleforskriftene for 2019/2020 til «*kursutgifter*» ettersom tilskuddet ikke bare skal dekke kursavgiften, men også reise og opphold i forbindelse med kurset/etterutdanningen.

2. Til § 4-1 – Formål

Nytt for forskriften 2019/2020 er formålsbestemmelsen til kapittelet om refusjon av kursutgift. Dette er for å sikret at tilskudd blir innvilget i samsvar med formålet til tilskuddsordningen. Formålsbestemmelsen kan også brukes som et relevant moment ved tolkningstil knyttet til de andre bestemmelsene i kapittel 4.

3. Til § 4-2- Vilkår for refusjon

3.1 Første ledd

I § 4-2 første ledd er det angitt hvilke utgifter som kan dekkes etter kapittel 4. Listen er uttømmende, slik at andre typer utgifter faller utenfor kapittelets anvendelsesområde. Ordlyden «*i forbindelse med kurs/etterutdanning*» betyr at utgiftene må knytte seg til det aktuelle kurset/etterutdanningen. Dette må vurderes av saksbehandler i hver enkelt sak.

Kurset/etterutdanningen skal ha som formål å opparbeide og /eller videreutvikle reineiers kompetanse til utøvelse av reindrift. Det betyr at kurs som er av mer allmenn karakter og gir kompetanse som andre enn reindriftsutøvere kan ha nytte av, i utgangspunktet faller utenfor kapittelets anvendelsesområde.

Kurs det er blitt innvilget støtte til etter denne forskriften er blant annet:

- Antiparasittbehandling av reinsdyr
Begrunnelse: Behandling av rein mot parasitt forebygger sykdom i den enkelte reineiers egen flokk, og bidrar til å redusere risikoen for at andre flokker i området får smitte. Kurs i antiparasittbehandling er derfor egnet til å fremme reindriften i distriktet og området, samt at det opparbeider og/eller videreutvikler søkers kompetanse til utøvelse av reindrift.
- Videreforedling av reinkjøtt
Begrunnelse: Å lære nye foredlingsmetoder for reinkjøtt kan føre til at reinkjøtt blir enda mer attraktivt slik at man kan oppleve økt salg og høyere pris. Dette gagnar hele reindriften. Det er også vurdert som kompetanseheving i utøvelse av reindrift for søker.
- Slakting på slaktehenger
Begrunnelse: Slakting på slaktehenger er positivt i områder hvor det er lang avstand til slakteriet. Det gir driftsmessige og økonomiske fordeler, samt en lokal verdiskapning. Slakting på slaktehenger er en videreutvikling av søkers kompetanse i utøvelse av reindrift.
- Transport av levende reinsdyr
Begrunnelse: Transport av reinsdyr for distriktet og reinbeiteområde fremmer reindriften i distriktet og området, i tillegg til at opplæring i dette opparbeider og/eller videreutvikler søkers kompetanse til utøvelse av reindrift.

Kurs som ikke anses å oppfylle vilkårene i §§ 4-2 og 1-7 første ledd er blant annet:

- Fører kort
Begrunnelse: Kjøreopplæring gis ikke spesifikt for reineiere, men er av allmenn art. Denne type kurs ligger ikke innenfor det formål det ytes støtte til over RUF (se ephorte sak 2008/2471). LMD har opprettholdt vedtaket om avslag.
- Jegerprøve
Begrunnelse: Jegerprøvekurs anses som kompetanseutvikling av mer generell karakter. Det gir ikke spesifikk kompetanseutvikling i forhold til utøvelsen av reindrift, innenfor de reindriftpolitiske målene, på en måte som denne ordningen gjennom Reindriften utviklingsfond skal legge til rette for (se ephorte sak 2012/1511). LMD har opprettholdt vedtaket om avslag.

3.2 Andre ledd

3.2.1 Krav om å ha rein i eget merke

Reineier skal ha rein i eget merke etter reinl. § 9 jf. § 32. Ordlyden peker på at det ikke er tilstrekkelig å ha eget registrert reinmerke, men at reineier faktisk må ha rein som merket med hans eller hennes registrerte merke. Saksbehandler kan sjekke dette ved å kontrollere siste melding om reindrift der reineieren er oppført.

3.2.2 Krav om oppfyllelse av vilkår om minsteinntekt

Reineier må tilhøre et tamreinlag eller en siidaandel der leder kan dokumentere en avgiftspliktig salgsinntekt fra salg av kjøtt fra rein i eget merke på minimum 50 000 kroner eksklusiv merverdiavgift. Den avgiftspliktige inntekten skal dokumenteres for kalenderåret før søknadsåret. Dette fremgår ikke direkte av forskriftens ordlyd. Vilkåret om minsteinntekt på kr 50 000 er imidlertid likelydende med vilkåret om minsteinntekt i forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag § 3 første ledd nr. 2. Sistnevnte bestemmelse krever at inntekten opparbeides i siste kalenderår. Av hensyn til sammenheng i regelverket er det fornuftig å tolke bestemmelsen i § 4-2 andre ledd på samme måte.

Hvis siidaandelen har fått innvilget tilskudd til siidaandeler og tamreinlag for gjeldende driftsår, er dette vilkåret oppfylt. Hvis siidaandelen ikke har fått tilskudd, kan lederen likevel ha oppfylt inntektskravet, da avslaget kan være begrunnet i andre forhold enn inntektskravet. Saksbehandleren må sjekke avlavsvedtaket i SBS for å sjekke at kravet er oppfylt.

3.3 Tredje ledd

Nytt for reindriftsåret 2019/2020 er at kravet om salgsinntekt i eget merke på minimum 50 000 kroner eksklusiv merverdiavgift ikke gjelder dersom siidaandelsleder oppfylder vilkårene for å motta etableringstilskudd etter forskrift om siidaandeler og tamreinlag § 9. Bakgrunnen for endringen er at unge reineiere i etableringsfasen og deres siidaandelsmedlemmer kan ha like stor, om ikke større behov for kompetanseheving, som allerede etablerte reineiere.

4. Til § 4-3 - Beregning av støtte

Utgiftene kan dokumenteres med blant annet faktura og kvittering for betalt kursavgift, samt kvitteringer for eventuelle reiseutgifter. Utgifter til reise og opphold blir dekket ut ifra statens satser. Ved beregning av hva som utgjør 50 prosent av dokumenterte utgifter, må det derfor tas utgangspunkt i disse satsene. Dette kan illustreres med følgende eksempel:

A har søkt om dekning av følgende utgifter knyttet til kurs i parasittbehandling:

1. Kursavgift – 1 000 kroner
2. En overnatting på hotell – 1 500 kroner
3. Kjøregodtgjørelse for 400 km – 1800 kroner
4. Kost for ett døgn – 1200 kroner.

Det totale omsøkte beløpet er på 5 500 kroner.

Ved beregning av tilskuddsgrunnlaget brukes statens satser, slik at:

- kursavgift og overnatting på hotell dekkes etter regning
- kost for ett døgn – 780 kroner
- kjøregodtgjørelse for 400 km a 4,03 kroner per km = 1 612 kroner.

Det totale tilskuddsgrunnlaget blir med dette på 4 892 kroner, rundet oppover til 4 900 kroner. Søker kan derfor få dekket 50 prosent av 4 900 kroner = 2 450 kroner.

Statens satser er imidlertid maksimale satser. Hvis utgiftene er oppgitt til å være lavere enn statens satser, er det utgifter som er oppgitt i søknaden, som skal brukes ved beregning av tilskuddsgrunnlaget.

5. Til § 4-4 Krav til søknaden

Søknaden sendes til Landbruksdirektoratet innen 6 måneder etter kursets avslutning. Søknadsskjema finnes [her](#).

Dokumentasjon av utgiftene skal legges ved søknaden. Hvilken dokumentasjon dette er, fremgår av søknadsskjemaet. Hvis Landbruksdirektoratet har behov for flere opplysninger eller mer dokumentasjon, skal søker forespørres om dette før vedtaket blir fattet.

Kapittel 5 – Tilskudd til feltbarnehage

[Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond kapittel 5 – Tilskudd til feltbarnehage](#) ble innført i reindrifftsavtalen 2016/2017. Hensikten med å innføre ordningen var å legge til rette for at flere i familien kan delta i større aktiviteter i reindrifften, herunder merking og slakting av rein. Det vises til Prop. 77 S (2015-2016), sluttprotokollen punkt 3.1.15.

1. Begrepsavklaringer og saksbehandling

Med «feltbarnehage» menes organisert og tidsavgrenset pass av barn under skolepliktig alder i tilknytning til perioder med større reindrifftsaktiviteter, jf. § 5-2. Barnepass må omfatte tilrettelagte opplæringsaktiviteter i reindrifften for å regnes som en feltbarnehage.

Hvordan søker tilrettelegger den praktiske gjennomføringen av barnepasset og opplæringsaktiviteten er opp til søker selv å avgjøre ut i fra det som er mest hensiktsmessig for deres distrikt, sommersiida, vintersiida eller tamreinlag.

Tidligere har det blitt innvilget tilskudd til feltbarnehager som har hatt følgende opplæringsaktiviteter:

- sette opp og rigge ned lavvo
- tenne bål og lage mat på bål
- lære navn på ulike rein
- kaste lasso
- forberede og gjennomføre kalvemerking
- rydde gjerdet
- røyke kjøtt
- spile reinskinn.

Feltbarnehagen må gjennomføres under større reindrifftsaktiviteter. Som «*større reindrifftsaktiviteter*» anses blant annet samling av flokk, kalvemerking, slakting, reinskilling, flytting mellom ulike årstidsbeiter og pramming.

2. Til § 5-1 - Formål

Ved tvil om tolkning av forskriftens øvrige bestemmelser kan formålsbestemmelsen trekkes inn som vurderingsmoment. Fra og med driftsåret 2019/2020 ble kapittelets anvendelsesområde utvidet til å gjelde vintersiidaer, ettersom det foretas aktiviteter også på vinteren/våren som barna kan involveres i og har behov for å få opplæring i.

3. Til 5-2 – Definisjoner

For definisjon av feltbarnehage vises til punkt 1.

4. Til § 5-3 – Vilkår for tilskudd til feltbarnehage

4.1 Første ledd

4.1.1 Hvem kan få tilskudd til feltbarnehage?

Tilskuddet ytes til reinbeitedistrikt, sommersiida, vintersiida eller tamreinlag. Listen er uttømmende, slik at andre typer søkere, for eksempel siidaandeler, faller utenfor kapittel 5.

For reinbeitedistrikt, sommersiida eller tamreinlag kan søknaden fremmes av styret eller den som har fått fullmakt til å opptre på vegne av distrikt/siida/tamreinlag.

For vintersiida må en siidaandelsleder i siidaen stå som ansvarlig søker. Vintersiidaer er ikke egne juridiske subjekter og kan derfor ikke holdes ansvarlig ved eventuelt krav om tilbakebetaling. Det er derfor siidaandelsleder som er tilskuddsberettiget på vegne av vintersiidaen, jf. reglement for økonomistyring i staten punkt 6.3.5.

4.1.2 Tidsbegrensning

Tilskuddet kan ytes for inntil tre uker per år for samme søker. Med uker menes i den forbindelse arbeidsuke, dvs. fem dager per uke. Hvis søknadsperioden ikke bare omfatter fulle uker, skal det rundes opp eller ned til nærmeste fulle uke. For eksempel, søker som arrangerer feltbarnehage i to uker og tre dager kan få tilskudd til feltbarnehage i tre uker.

Hvis det søkes om å arrangere feltbarnehage i mer enn tre uker, vil søker få innvilget det maksimale tilskuddet for tre uker, og ikke for dagene som overstiger dette.

Det er ingen begrensninger i antall ganger det kan organiseres feltbarnehage, men antall dager totalt for samme søker må ikke overstige tre arbeidsuker. Det kan for eksempel brukes 1,5 uke på merking i juni og 1,5 uke på slakting i august samme år.

4.2 Andre ledd

4.2.1 Hvilke barn kan tilskuddet ytes for?

Tilskudd ytes kun for barn som deltar i feltbarnehagen og tilhører reinbeitedistrikt/siida/tamreinlag som søker. Det innvilges ikke tilskudd for pass av eventuelle andre barn i feltbarnehage, som ikke har en slik tilhørighet.

Barna må delta i de aktivitetene og kunnskapsoppbyggingen som tilbys gjennom feltbarnehagen. Det er ikke tilstrekkelig at barnet følger far eller mor til reingjerdet og er passiv tilskuer.

4.2.2 Aldersgrenser

Tilskuddet innvilges frem til den måneden barnet begynner på skolen. Det vil si at for barn som fyller 6 år i løpet av kalenderåret vil siste mulighet for å få tilskudd være juli måned.

Det er ingen nedre aldersgrense for deltakelse i feltbarnehagen, men det vil naturlig oppstå en begrensning ut i fra hvilke aktiviteter og kunnskapsoppbygging som tilbys gjennom feltbarnehagen. Det er følgelig akseptabelt å tilpasse aktivitetene og læringen til ulike aldersgrupper.

4.2.3 Hvilke utgifter dekkes?

Det er kun utgifter til barnepass som dekkes, ikke andre utgifter til drift av feltbarnehagen. Utgiftene dokumenteres ved avtale med barnepasser, der utgiftene til lønn fremkommer.

4.3 Tredje ledd

Etter § 5-3 tredje ledd kan det innvilges tilskudd til pass av egne barn, og/eller ektefelle/samboers barn, så lenge feltbarnehagen også omfatter pass av andres barn, og andres barn utgjør minst 2/3 av barna i feltbarnehagen. Bakgrunnen til endringen er ønske om å legge til rette for at flere i familien kan delta under større reindriftsaktiveter.

5. Til § 5-4 – Tilskuddets størrelse

Tilskuddet kan innvilges i samsvar med fastsatte satser, som anses for å være maksimalsatser. Det vil si at hvis lønn til barnepasser er lavere enn disse satsene, skal beløpet som fremkommer i arbeidsavtalen med barnepasser legges til grunn ved tilskuddsbehandlingen.

6. Til § 5-5 – Særskilt krav til søknad og søknadsfrist

5.1 Første ledd

Søknaden må sendes senest to uker før reindriftsaktiviteten skal gjennomføres. I flere saker har det blitt innvilget tilskudd, selv om søknadsfristen var oversittet. Tilrettelegging for familiebasert reindrift er ett av de viktigste reindriftspolitiske målene, jf. Meld. St. 32. På denne bakgrunn ble det dispensert fra søknadsfristen i disse tilfellene.

Søknaden sendes til Landbruksdirektoratet på særskilt skjema. Søknadsskjemaet finnes på Landbruksdirektoratets hjemmeside [her](#).

5.2 Andre og tredje ledd

Bestemmelsen inneholder krav til hvilke opplysninger og dokumentasjon som skal fremgå av søknaden. Opplysningene kreves for å kunne kontrollere at:

- det faktisk er engasjert betalt barnepass
- aktiviteter som barna deltar i er tilpasset barnas alder og utvikling (reelt)
- barnehagens varighet er innenfor grensene i § 5-3 første ledd
- søknadsfristen i § 5-5 første ledd er overholdt
- barna som det søkes om tilskudd for er innenfor den aldersgruppen som omfattes av kapittel 5
- lønn til barnepasser ikke er lavere enn maksimalsatser i § 5-4

- om barnepasser er forelder/steforelder til barna som omfattes av feltbarnehagen.

Saksbehandler har også mulighet til å sjekke navn og fødselsdato i Grunnmur for å kontrollere opplysningene i søknaden.

Kapittel 6 – Tilskudd til utgifter ved fôring og flytting som følge av manglende konvensjon mellom Norge og Sverige om reinbeite

[Forskrift om Reindriftenes Utviklingsfond kapittel 6 – Tilskudd til utgifter ved fôring og flytting som følge av manglende konvensjon mellom Norge og Sverige om reinbeite](#) ble innført fra og med reindriftsavtalen 2017/2018. Hensikten med ordningen er å dekke utgifter som reinbeitedistrikter i Troms og Nordland har som følge av manglende konvensjon mellom Norge og Sverige om reinbeite.

1. Begrepsavklaringer og saksbehandling

1.1 Begrepsavklaringer og presiseringer

Med «*andre nødvendige tiltak knyttet til fôring og flytting av rein*» forstås samtlige tiltak som er nødvendige for å gjennomføre fôring og flytting av reinen eller er egnet til å forbedre/minske kostnader ved fôring og/eller flytting. Slike tiltak kan for eksempel være innkjøp av fôringskjelker for å kunne spre fôret fortere og spare utgifter til innkjøp av fôr.

Med «*tradisjonelle vinterbeiteområder*» forstås de områdene som var avsatt til søker i den opphevede reinbeitekonvensjonen mellom Norge og Sverige. Det er ikke tilstrekkelig at distriktet kan bruke andre områder på svensk side, for eksempel på bakgrunn av en privat avtale, så lenge deres tradisjonelle vinterbeiteområder i Sverige er utilgjengelige. I slike tilfeller har distriktet rett til å søke om tilskudd til flytting av rein.

Med «*reindriftsmyndighetene*» forstås det forvaltningsorganet som er gitt myndighet til å behandle saker etter denne forskriften. Disse forvaltningsorganene er Landbruksdirektoratet som førsteinstans, og Landbruks- og matdepartementet som klageinstans.

1.2 Hvem kan søke om tilskudd?

I § 6-2 første ledd er det listet opp hvem som kan søke om tilskudd etter kapittel 6. Søknader fra dem som ikke var omfattet av reinbeitekonvensjonen av 1972 skal avvises uten realitetsbehandling.

2. Til § 6-1 – Formål

Formålet med kapittel 6 er å dekke utgifter som påføres distrikter, siidaer og siidaandeler som følge av at reinbeitekonvensjonen mellom Norge og Sverige er opphevet. I dette ligger at tilskuddet kun er ment til å dekke de ekstra utgiftene som distriktene pådrar seg for å bôte på de negative konsekvensene av manglende konvensjon, og ikke som en tilleggskompensasjon.

Satsene i §§ 6-3 og 6-4 anses derfor som maksimale satser, slik at det kun kan innvilges tilskudd som er beløpsmessig lik eller mindre enn søkers utgifter til fôring og/eller flytting av rein.

Ved tvil om tolkning av forskriftens øvrige bestemmelser kan formålsbestemmelsen trekkes inn som vurderingsmoment.

3. Til § 6-2 – Generelle vilkår

3.1 Første ledd

Forskriftens § 6-2 første ledd oppstiller to vilkår som begge må være oppfylt for at det skal kunne innvilges tilskudd etter kapittel 6.

Søker må være:

- ✓ distrikt, siida, siidaandel eller reineier som har hatt rett til reinbeite i Sverige i kraft av den opphevede reinbeitekonvensjonen. Dette er følgende distrikter:
 - Balvatn, Saltfjellet, Ildgruben og Byrkije i Nordland
 - Helligskogen, Hjertind/Altevatn og Gielas i Troms.Balvatn og Helligskogen har de siste årene ikke søkt om støtte til fôring og flytting, da de ikke har hatt behov for slik støtte. Det er likevel ikke utelukket at også disse distriktene vil senere søke om tilskudd etter kapittel 6.
- ✓ forhindret fra å bruke sine tradisjonelle vinterbeiteområder på grunn av manglende konvensjon. Dette betyr at hvis distriktet kan bruke sine **tradisjonelle** vinterbeiteområder i Sverige i kraft av privat avtale med en svensk sameby i området mv, er distriktet ikke tilskuddsberettiget. Hvis det derimot er gjort avtale med en svensk sameby i **et annet område**, kan distriktet få tilskudd til flytting fra sine beiteområder i Norge til det området i Sverige som de disponerer på bakgrunn av avtalen.

3.2 Andre ledd

I andre ledd stilles det tillegsvilkår til den som søker om tilskudd til flytting av rein.

De nødvendige godkjenningene kan være godkjenning av transporthenger/lastebil fra Mattilsynet til frakt av levende rein mv. I henhold til Mattilsynets regelverk, kreves slik godkjenning kun ved transport av levende rein i tidsrom på 8 timer eller lengre. Mer informasjon om godkjenninger finnes på www.mattilsynet.no.

3.3 Tredje ledd

Søker kan ha inngått en avtale om flytting av en del av flokken og valgt at resten av flokken skal fôres. I slike situasjoner må det totale antall rein det gis tilskudd for være innenfor det maksimale antall rein som distriktet kunne ha på konvensjonsbeite. Ved vurderingen av hvordan tilskuddet skal innvilges, må det ses hen til den løsningen som er økonomisk mest gunstig for søker.

Dette kan illustreres ved følgende eksempler:

- ✓ Distrikt A søker om tilskudd til fôring av 2000 rein. Etter konvensjonen hadde distriktet rett til å ha 1500 rein på konvensjonsbeite. Det maksimale antall rein det kan innvilges tilskudd for, er 1500 rein.

- ✓ Distrikt B søker om tilskudd til fôring av 1100 rein og flytting av 980 rein. I henhold til konvensjonen hadde distrikt B rett til å ha 1600 rein på konvensjonsbeite. Her vil det bli innvilget tilskudd til fôring av 1100 rein og flytting av 400 rein, da dette gir den mest gunstige løsningen for søker.

3.4 Fjerde ledd

Fjerde ledd inneholder regel om samordning av tilskudd når både reinbeitedistriktet og enkelte siidaer/siidaandeler/reineiere innenfor det samme distriktet søker om tilskudd til fôring og flytting.

Hvis både distriktet og siida/siidaandel/reineier søker om tilskudd, vil tilskuddet bli beregnet slik:

- For reinbeitedistriktet:
(distriktets reintall minus reintallet til siida/siidaandel/reineier x det maksimale reintall distriktet kunne ha på konvensjonsbeite) : distriktets reintall.
- For siida/siidaandel/reineier:
(siidaandelens reintall x det maksimale reintall distriktet kunne ha på konvensjonsbeite) : distriktets reintall.

Dette kan illustreres med følgende eksempel:

- ✓ Distrikt A søker om tilskudd til fôring av 1600 rein, som er distriktets reintall per 31. mars. Samtidig søker en siidaandel i distriktet om fôring av 400 rein. Distriktet kunne i kraft av den opphevede reinbeitekonvensjon ha maksimalt 1500 rein på konvensjonsbeiter. Tilskuddet fordeles slik:
- For reinbeitedistriktet:
 $1600 - 400 = 1200$. $(1200 \times 1500) : 1600 = 1125$ dyr x kr 400 = kr 450 000.
- For siidaandelen:
 $(400 \times 1500) : 1600 = 375$ dyr x kr 400 = kr 150 000.

4. Til § 6-3 – Beregning av tilskudd til fôring

Ved behandling av søknader som kun gjelder fôring av rein, skal satsen på 400 kroner ganges med antall rein det søkes tilskudd for, begrenset oppad til det antall rein som distriktet kunne ha på konvensjonsbeite.

For søknader som gjelder fôring og andre nødvendige tiltak skal det totale tilskuddet som innvilges ikke overstige det beløpet som distriktet kunne ha fått innvilget på bakgrunn av det maksimale antall rein distriktet kunne ha på konvensjonsbeite.

Dette kan illustreres med følgende eksempel:

- ✓ Distrikt A søker om tilskudd til fôring av 1200 rein og dekning av utgifter til andre nødvendige tiltak på 150 000 kroner. I henhold til konvensjonen

hadde distrikt A rett til å ha 1500 rein på konvensjonsbeite. Tilskuddet blir beregnet slik:

- $1200 \text{ rein} \times \text{kr } 400 = \text{kr } 480\,000$
- Andre nødvendige tiltak = kr 150 000
- Totalt omsøkt = kr 630 000
- Maksimal utbetaling = kr 600 000 (det maksimale tilskuddet distriktet kan oppnå for fôring av 1500 rein).

5. Til § 6-4 – Beregning av tilskudd til flytting

Når man skal beregne tilskudd til flytting, skal 0,18 ganges med antall rein som er fraktet og totalt antall kilometer til og fra beiteområder i Sverige.

Dette kan illustreres med følgende eksempler:

- ✓ Distrikt A har fraktet 800 rein til og fra beiteområder i Sverige der de har avtale om beite med sameby B. Fraktavstand er 380 km en vei.

Tilskuddet blir beregnet slik:

- $0,18 \times 800 \times (380 \times 2) = 109\,440$
- ✓ Distrikt C har fraktet 650 rein til beiteområder i Sverige, og 620 rein tilbake. Fraktavstand er 450 km en vei.

Tilskuddet blir beregnet slik:

- $(0,18 \times 650 \times 450) + (0,18 \times 620 \times 450) = 102\,870$.

6. Til § 6-5 – Søknad og dokumentasjon

6.1 Første ledd

Søknaden skal sendes til Landbruksdirektoratet avdeling reindrift innen 31. mars det driftsåret søknaden gjelder. Hvis søknad gjelder høst-vinter 2019/2020, skal søknad om tilskudd sendes innen 31. mars 2020. Søknadsskjemaet finnes på Landbruksdirektoratets hjemmeside [her](#).

Som vedlegg til søknad om tilskudd til flytting kreves dokumentasjon på at transportør har nødvendige godkjenninger for transport av levende rein, se punkt 3.2.

5.2 Andre ledd

Frist for å levere regnskap med dokumentasjon på utgiftene er 1. juli i driftsåret etter søknadsåret. Hvis et distrikt har søkt om tilskudd for driftsåret 2019/2020, må dokumentasjon på utgiftene og regnskap sendes inn innen 1. juli 2020.

I henhold til tidligere praksis i direktoratet, anses manglende innsending av dokumentasjon innen 1. juli alene ikke som grunnlag for å kreve tilskuddet tilbake. Etter fristen er gått ut, skal Landbruksdirektoratet sende purring til tilskuddsmottaker med forholdsvis kort frist, for eksempel to uker. Hvis den nye fristen ikke overholdes, skal det sendes ut varsel om tilbakebetaling av tilskudd til søker, og saken følges opp slik det er beskrevet i punkt 16 til kapittel 1.